

NL-HtSA Archiefnummer 1100 Collectie transcripties en regesten

2.1 Stadsrekeningen

Inventarisnummer 1350

Transcripties
Regesten

S.J.M.M. Ketelaars
Rosmalen
2022

Afkortingen:

d, denarius, *penning*.
 s, solidus, *schelling*.
 lb, libra, *pond*.
 sc, scutum, *schild*.
 gp, *gulden pieter*.
 gr, *groot*.
 pl, *plak*.
 sw, *swarten*

De paginering is volgens de kopie in de studiezaal van het Stadsarchief 's-Hertogenbosch.

Middelnederlandsch Handwoordenboek 1911:
 Verdam, J, Middelnederlandsch woordenboek, 's-Gravenhage 1911.

OSA 1. Stadsrekeningen 1399 - 1406.
 Rekening 3 18 04 1400 tot 01 10 1400.
 Pasen 1400 - Sint Remeis 1400.

Van deze rekening ontbreekt een groot aantal uitkeringen aan lijfrenten.
 De lijfrenten die in Brussel werden uitbetaald ontbreken allemaal.

p.64

Dits rekeninge Reijner Aelbrecht Loden soen ende Jans van Berke rentmeesteren gemaect in der stat van tsHertogenbossche van ons genedigen vrouwen wegen van Brabant ende van der vors stat wegen als van den lesten halven jaer beginnende opten paeschdach int jair ons Heren M CCCC (zo 18-04-1400) ende uijtgaende op sente Remeijs dach (vr 01-10-1400) int selve jair den auden scilt voir L solidi ende VI denarii paijment gerekent in den irsten ontfaen van der stat assisen die vercoft worden bi Daniel Roesmonts ende Gherijt Monics op Bamis int jair van XCIX (wo 01-10-1399).

In den irsten Rolof Roesmont wijn assijs V ^c XLV aude scilden	545	sc
Item Ludinc Pinappel bier assijs VII ^c LXXXV½ sc	785,5	sc
Item Jan Berwout Jans soen coren assijs LXVI sc	66	sc
Item Peter Becker becker assijs XIIIIII½ sc	14,5	sc
Item Robbe van Neijnsel weverpacht XCVI½ sc	96,5	sc
Item Godert Tolner dat vestgelt XXXI½ sc	31,5	sc
Item Rolof Gherijs wolpacht IIIII½ sc	4,5	sc
Item Gherijt van Beerse velpacht XXII½ sc	22,5	sc
Item Hubrecht van Gemert gagelpacht ½ sc	0,5	sc
Item Godscalc Roesmont steenpacht XX sc	20	sc
Item Peter Oer houtpacht V½ sc	5,5	sc
Item Jan Berwout Jans soen smaut assijs LXII½ sc	62,5	sc
Item Jan Reijnbrant ijserhonichpacht XXXV½ sc	35,5	sc
Item Jan Weijndelmoden wit leder pacht III sc I quartier	3,25	sc
Item Jan Loijer louwer assijs XXI sc	21	sc
Item Jan Gobels louwer pacht VIII½ sc	8,5	sc
Item Peter die Sriver aude cleder pacht II sc	2	sc
Item Jan van Heze linenwever zaet ende lijnwaet pacht XXII½ sc	22,5	sc
Item Jan Peter Becker zadelpacht I sc	1	sc

p.65

Item Jan Berwout Jans soen pelser pacht IIIII½ sc	4,5	sc
Item Hein Oeden kezepacht XXVII sc	27	sc
Item Jan Reijnbrant vischtol CX sc	110	sc
Item Art Govij zaut ende herinc assijs ende zaut ende herinc pacht XII½ sc	12,5	sc
Item Jan Reijnbrant zamencoep van herinc ende buckinc XII½ sc	12,5	sc
Item Gibe Vet buten assijs van den lakenen X½ sc	10,5	sc
Item Reijner Reijner Willems soen dat virgier gelt XX sc	20	sc

Item Art van Eijndoven Hermans soen dat bodem gelt X½ sc	10,5	sc
Item Jan Reijnbrant die honichmaet XI sc	11	sc
Item Art Coman Art die hopmaet IIII sc	4	sc
Item Jacob Celen dat wechgelt ende dijcgelt LXXV sc	75	sc
Item Dirc Art Diddens soens dat Muntelken boven die Leede V½ sc	5,5	sc
Item Peter Becker dat Muntelken beneden die Leede V½ sc	5,5	sc
Item die selve der stat wiel I sc I quartier	1,25	sc
Item Hein Os die zautmaet III½ sc	3,5	sc
Item Henric Buc die craen LIX sc	59	sc
Item Godert van Orten mede assijs LXIIII½ sc	64,5	sc
Item Gherijt van Beerse weder assijs LXXVII sc	77	sc
Item die selve die weetmaet V½ sc	5,5	sc
	<u>2.267,5</u>	sc

Summa II^m II^c LXVII½ aude scilden.

Dits ontfaen van den visscherien int halve jair voirs cr.

Item Merten Pauweter die visscherie van Orten X½ sc	10,5	sc
Item Henneken Peter Wouters die visscherie van Vucht VIII½ sc	8,5	sc
Item Hein van Woensel die visscherie in die Aa V sc	5	sc
Item Engbrecht die Corver den Eijendoncsche dijc van den alingen jaer V sc		
	<u>5</u>	sc
	29	sc

Summa XXIX aude scilden.

Item ontfaen van den gewantheuse int halve jair voirs cr LXXV lib	75	lb
Item van den vleeschuse XXVIII libras	28	lb
Item van der cremer assijs XXX libras	<u>30</u>	lb
	133	lb

Summa C XXXIIII libre den peter voir XXXV solidi gerekend maken LXX½ aude scilt XI solidi IX denarii paijment¹.

Dits ontfaen van tijns die men der voirs stat jairlix geldende is int halve jair voirs cr.

In den irsten van tve cameran naest der minrebrueder poerten V libras paijment	5	lb	..	s	..	d
Item van II cameran dair naest V libras	5	lb	..	s	..	d
p.66						
Item van II cameran dair naest III libras	3	lb	..	s	..	d
Item van eenre cameran dair naest XXX solidos		lb	30	s	..	d
Item Art Volken van sinen tve cameran III lib VI s VIII d ²	3	lb	6	s	8	d
	<u>16</u>	lb	<u>36</u>	s	<u>8</u>	d
(20 s = 1 lb)	17	lb	16	s	8	d.

Summa XVII libre XVI solidi VIII denarii paijment maken VII aude scilden III solidos II denarios paijment³.

Dits ontfaen van den hoechselen van der stat assisen die vercoft worden bi Reijner ende Jan voirs op Bamis int jair van IIII^c (vr 01-10-1400).

¹ 133 lb = 133*20 s = 2.660 s = (1 gp voor 35 s) = 2.660/35 gp = 76 gp.

76 gp = (1 gp voor 47 s) = 76*47 s = 3.572 s = 3.572*12 d = 42.864 d = 42.723 + 132 + 9 d.

42.723 + 132 + 9 d = 70,5*606 + 11*12 + 9 d = (1 oude sc voor 606 d) = 70,5 oude sc 11 s 9 d.

² BP 1177 f 377v 05 di 10-09-1387 (1), Boudewinus zvw Johannes zv Boudewinus kreeg 2 kamers met ondergrond van voornoemde wijlen Johannes, in Den Bosch, aan de Markt, naast het kerkhof van de Minderbroeders, tussen de kamer van Johannes die Yode enerzijds en erfgoed van Godefridus Loijer anderzijds, uit welke kamers 6 pond 13 schelling 4 penning paijment betaald moet worden aan de stad Den Bosch. In de Latijnse tekst staat, om de geldsoort aan te duiden, het woord "pagamentum" dat met "paijment" werd vertaald.

³ 17 lb 16 s 8 d = 17*240 + 16*12 + 8 d = 4.080 + 192 + 8 d = 4.280 d = 4.242 + 38 d = 7*606 + 3*12 + 2 d = (1 oude sc = 606 d) = 7 oude schilden 3 s 2 d.

In den irsten Ludinc Pinappel wijn assijs van den coep I sc	1	sc
Item die selve van XXXI hoechselen ⁴ LXII sc	62	sc
Item Jacob Steenwech van bier assijs van den coep I sc	1	sc
Item die selve van XXIIIII hoechselen XLVIII sc	48	sc
Item Jan Berwout Jans soen coren assijs van den coep ½ sc	0,5	sc
Item die selve van VIII hoechselen VIII sc	8	sc
Item Jan Munsterman becker assijs van den coep I quartier	0,25	sc
Item die selve van VIII hoechselen IIII sc	4	sc
Item Gherijt van Beerse weverpacht van den coep ½ sc	0,5	sc
Item die selve van XVI hoechselen XVI sc	16	sc
Item Art van Cromvoert dat vestgelt van den coep ½ sc	0,5	sc
Item die selve van VI hoechselen VI sc	6	sc
Item Rijxken Trulliaert wolpacht van den coep I quartier	0,25	sc
Item die selve van II hoechselen I sc	1	sc
Item Wege Zorgen velpacht van den coep I quartier	0,25	sc
Item die selve van XIIIII hoechselen VII sc	7	sc
Item Hein Tijmmer gagelpacht van den coep I quartier	0,25	sc
Item die selve van enen hoechsel ½ sc	0,5	sc
Item Jan Berwout Jans soen steenpacht van den coep I quartier	0,25	sc
Item die selve van IIII hoechselen II sc	2	sc
Item Coel Wijnruc Screijnmekers soen houtpacht van den coep I quartier	0,25	sc
Item die selve van III hoechselen I½ sc	1,5	sc
Item Jan Foc smaut assijs van den coep I quartier	0,25	sc
Item die selve van VI hoechselen III sc	3	sc
Item Gibe Vet ijser honich pacht van den coep I quartier	0,25	sc
Item die selve van XVI hoechselen VIII sc	8	sc
Item Theus van Maren witleder pacht van den coep I quartier	0,25	sc
Item die selve van VI hoechselen III sc	3	sc
Item Jan Noppen Louwer assijs van den coep I quartier	0,25	sc
Item die selve van VI hoechselen III sc	3	sc
Item Rijxken Trulliaert louwer pacht van den coep I quartier	0,25	sc
Item die selve van V hoechselen II½ sc	2,5	sc
Item Jan van Heze aude cleder pacht van den coep I quartier	0,25	sc
p.67		
Item die selve van III hoechselen I½ sc	1,5	sc
Item Claes van Lier linenwever zaet ende lijnwaet pacht van den coep I quartier	0,25	sc
Item die selve van IIII hoechselen II sc	2	sc
Item Willem van den Arenest zadelpacht van den coep I quartier	0,25	sc
Item die selve van II hoechselen I sc	1	sc
Item Jan Berwout Jans soen pelspacht van den coep I quartier	0,25	sc
Item die selve van II hoechselen I sc	1	sc
Item Hein Gleijns kezepacht van den coep I quartier	0,25	sc
Item die selve van VIII hoechselen IIII sc	4	sc
Item Gibe Vet vischtol van den coep I quartier	0,25	sc
Item die selve van XX hoechselen X sc	10	sc
Item Godert van Driel zaut ende herinc assijs ende zaut ende herinc pacht van den coep I quartier	0,25	sc
Item die selve van IIII hoechselen II sc	2	sc
Item Hein Gleijns zamencoep van herinc ende buckinc van den coep I quartier	0,25	sc
Item die selve van VI hoechselen III sc	3	sc
Item Beernt Hugen soens buten assijs van den lakenen van den coep I quartier	0,25	sc
Item die selve van IIII hoechselen II sc	2	sc
Item Jan Broecman van virgier gelt van den coep I quartier	0,25	sc
Item die selve van XL hoechselen XX sc	20	sc
Item Godert van Driel dat bodemgelt van den coep I quartier	0,25	sc

⁴ Per hoechsel wordt blijkbaar het dubbele gerekend van de koop.

Item die selve van VIII hoechselen	4	sc
Item Gibe Vet die honichmaet van den coep I quartier	0,25	sc
Item die selve van IIII hoechselen II sc	2	sc
Item Gherijt van den Merendonc die hopmaet van den coep I quart	0,25	sc
Item die selve van III hoechselen I½ sc	1,5	sc
Item Hein Oeden soen dat wechgelt ende dijcgelt van den coep I q	0,25	sc
Item die selve van XXV hoechselen XII½ sc	12,5	sc
Item Henric Jans soen dat Muntelken boven die Leede van den coep I quartier	0,25	sc
Item die selve van VI hoechselen III sc	3	sc
Item Rolof Roesmont dat Muntelken beneden die Leede van den coep I quartier	0,25	sc
Item die selve van enen hoechsel ½ sc	0,5	sc
Item Jan Nest der stat wiel van den coep I quartier	0,25	sc
Item die selve van enen hoechsel ½ sc	0,5	sc
Item Jan van Cleve die zaut maet van den coep I quartier	0,25	sc
Item die selve van VII hoechselen III½ sc	3,5	sc
Item Jan van den Bosch die craen van den coep I sc	1	sc
Item die selve van VII hoechselen XIII sc	14	sc
Item Hein Polslauwer mede assijs van den coep I quartier	0,25	sc
Item die selve van XII hoechselen VI sc	6	sc
Item Lemken van den Laer weder assijs van den coep I quartier	0,25	sc
Item die selve van VIII hoechselen IIII sc	4	sc
Item die selve die weet maet van den coep I quartier	0,25	sc
p.68		
Item die selve van III hoechselen I½ sc	1,5	sc
Item Merten Pauweter den Eijendoncschen dijc van den coep I q	0,25	sc
Item die selve van IX hoechselen IIII½ sc	4,5	sc
	<u>292,25</u>	sc

Summa II^c XCII aude scilden I quartier.

Dits ontfaen van den ghenen die poerters geworden sijn int halve jair voirscr.

In den irsten Wouter van den Nuwenhuze L solidos paijment	50	s
Item Dirc natuerlec soen Gherijt Uden soens soen	50	s
Item Machiel Beltkens soen van den Kerchove	50	s
Item Jan Hals Herbert Jans soen	50	s
Item Jan Cloet die Rademaker	50	s
Item Gherijt Zebert Nerinx soen	50	s
Item Hein Scoef	50	s
Item Wouter Gobels soen	50	s
Item Jacob Judas soen	50	s
Item Henric van Os Gherijt soen van Aemstel	50	s
Item Jan die Hameker van Lennijc	50	s
Item Jan van den Woude	50	s
Item Matheus Hein Moden soen	50	s
Item Willem Jans soen van den Espendonc	50	s
Item Dirc Snoec van Heze bi Leende	50	s
Item Rolof Roever wilner Gibe Roevers soen	50	s
Item Wouter Schellekens van Beke	50	s
	<u>850</u>	s
	42 lb	10 s

Summa XLII libre X solidi paijment maken XVI½ aude scilt XVI solidi IX denarii paijment⁵.

Dits ontfaen van den hoechselen van den Vuchtbroec dat verhuert is bi Reijner ende Jan voirs int jair van IIII^c drie jair lanc duerende.

⁵ 42 lb 10 s = 850 s = 42*240 + 10*12 d = 10.080 + 120 d = 10.200 d = 9.999 + 192 + 9 d = 16,5*606 + 16*12 + 9 d = (1 oude sc = 606 d) = 16,5 oude schild 16 s 9 d.

In den irsten Hein Broc den irsten camp van den coep XX solidos paijment	.. lb	20 s	
Item die selve van VI hoechselen XII libras	12 lb	.. s	
Item Godscalc van Megen den anderen camp van den coep XX s	.. lb	20 s	
Item die selve van V hoechselen X libras	10 lb	.. s	
Item Jacob Stevens den dorden camp van den coep XX s	.. lb	20 s	
Item die selve van II hoechselen IIII libras	4 lb	.. s	
Item Gibe Koet den vierden camp van den coep XX s	.. lb	20 s	
p.69			
Item die selve van III hoechselen VI libras	6 lb	.. s	
Item Wouter Vos den vijften camp van den coep XX s	.. lb	20 s	
Item die selve van III hoechselen VI libras	6 lb	.. s	
Item Ghisebrecht Egbrecht soen den sestten camp van den coep XX s	.. lb	20 s	
Item die selve van III hoechselen VI libras	6 lb	.. s	
Item Gibe Bac den sevenden camp van den coep XX s	.. lb	20 s	
Item die selve van III hoechselen VI libras	6 lb	.. s	
(dg: Item die selven den achtenden camp van den coep XX s)			
Item Gibe Koet dat Geerken van den coep VII s	.. lb	7 s	
Item die selve van V hoechselen III libras X s	3 lb	10 s	
	53 lb	157 s	
	60 lb	17 s	

Summa LX libre XVII solidi paijment maken XXIIII aude scilden V solidi paijment⁶.

Dits ontfaen van der stat kueren int halve jair voirscr.

In den irsten van den beckeren VIII licht scilden V placken maken III libras II solidos II denarios ⁷ .	3 lb	2 s	2 d
Item van den linenweveren VI scilden V placken maken XLVII s V d ⁸	.. lb	47 s	5 d
Item van den zegeleren V libras	5 lb	.. s	.. d
Item van den wollen weveren IIIII libras	4 lb	.. s	.. d
Item van den riemslegeren XL solidos	.. lb	40 s	.. d
Item van den vleeschouweren XXI solidos	.. lb	21 s	.. d
	12 lb	110 s	7 d
	17 lb	10 s	7 d

Summa XVII libre X solidi VII denarii paijment maken VI½ aude scilt XXII solidi IIIII denarii paijment⁹.

Summa summarum van al den ontfaen II^m VII^c XIIIII aude scilden I quartier VIII solidi VI denarii paijment¹⁰.

⁶ 60 lb 17 s = 60*240 + 17*12 d = 14.400 + 204 d = 14.604 d = 14.544 + 60 d = 24*606 + 5*12 d = (1 oude sc = 606 d) = 24 oude schilden 5 s.

⁷ De 8 lichte schilden 5 pl = 8 + 5/12 lichte schild werden omgerekend naar 3 lb 2 s 2 d paijment = 3*240 + 2*12 + 2 d paijment = 720 + 24 + 2 d paijment = 746 d paijment. Dan 1 lichte schild = 746/(8 + 5/12) d paijment = 88,637 d paijment = (1 oude sc = 606 d) = (746/606)/(8 + 5/12) oude schild = 0,146 oude schild.

⁸ De 6 lichte schilden 5 pl = 6 + 5/12 lichte schild werden omgerekend naar 47 s 5 d paijment = 47*12 + 5 d paijment = 564 + 5 d paijment = 569 d paijment. Dan 1 lichte schild = 569/(6 + 5/12) d paijment = 88,675 d paijment = (1 oude sc = 606 d) = 569/606 oude schild = (569/606)/(6 + 5/12) oude schild = 0,146 oude schild.

⁹ 17 lb 10 s 7 d = 17*240 + 10*12 + 7 d = 4.080 + 120 + 7 d = 4.207 d = 3.939 + 264 + 4 d = 6,5*606 + 22*12 + 4 d = (1 oude sc = 606 d) = 6,5 oude schild 22 s 4 d.

¹⁰ Inkomsten.

2.267,5	sc .. s .. d	(assisen)
29	sc .. s .. d	(visserij)
70,5	sc 11 s 9 d	(gewanthuis, vleeshuis, kramerassijs)
7	sc 3 s 2 d	(cijnzen)
292,25	sc .. s .. d	(koop en hoechsel assijs)
16,5	sc 16 s 9 d	(poortergeld)
24	sc 5 s .. d	(hoechselen Vuchtbroec)
6,5	sc 22 s 4 d	(keuren)

p.70¹¹

Item Ghisebrecht sijn dochter II sc	2	sc
Item Katerijn sijn dochter II sc	2	sc
Item Lisbeth Loijen dochter van den Berge I sc	1	sc
Item Lisbeth Giben dochter van den Broec I sc	1	sc
Item Jan soen Jans Roeden I sc ¹²	1	sc
Item Gherijt Merten Monics soen II½ sc	2,5	sc
Item Art sijn brueder II½ sc	2,5	sc
Item Lisbeth sijn suster II½ sc	2,5	sc
Item Merten sijn brueder II½ sc	2,5	sc
Item Jacob sijn brueder II½ sc	2,5	sc
Item Gherijt Jans soen van Derenborch I½ sc	1,5	sc
Item Lisbeth sijn wijf I½ sc	1,5	sc
Item Gherijt heren Tielmans soen van Mulsen III sc ¹³	3	sc
Item Beernt Godert Sceijvels soen I sc	1	sc
Item Andries Weijdehaze I sc	1	sc
Item Mette natuerlec dochter Jans van Mijngen XII½ sc	12,5	sc
Item her Jan Mersman III½ sc	3,5	sc
Item meester Jan van Zelant III½ sc	3,5	sc
Item Godert Rolants X sc	10	sc
Item Mechtelt ¹⁴ Spronx IIII sc	4	sc
Item Mari Tollinx III½ sc	3,5	sc
Item Godert Poelmans soen IIII sc	4	sc
Item Maes Gherijt soen van den Doeren I sc	1	sc
Item Ghisebrecht sijn brueder I sc	1	sc
Item Jan sijn brueder I sc	1	sc
Item Tielman sijn brueder I sc	1	sc
Item Gherijt sijn brueder I sc	1	sc
Item Mechtelt sijn suster 1 sc	1	sc
Item Beatrijs sijn suster I sc	1	sc
Item Katerijn sijn suster 1 sc	1	sc
¹⁵ Item Luijtgart Ghisebrecht dochter van den Doeren III sc	3	sc
Item Jan soen Claes van Beerse II sc	2	sc
Item Gherijt sijn brueder II sc	2	sc
Item Art sijn brueder II sc	2	sc
Item Agneze sijn suster II sc	2	sc
Item Margriet Willem Bacs dochter II½ sc ¹⁶	2,5	sc
Item Lisbeth sijn dochter II½ sc	2,5	sc
Item Heilwich sijn dochter II½ sc	2,5	sc

p.71

Item Yde sijn dochter II½ sc	2,5	sc	obiit
Item Baten Henric Cupers dochter ½ sc	0,5	sc	

2.713,25 sc 57 s 24 d (50 s 6 d = 1 oude schild)

2.714,25 sc 7 s 18 d (12 d = 1 s)

2.714,25 sc 8 s 6 d.

¹¹ Deze lijfrenteniers staan in rek-1 op p.15 (op meijdach, na de negende lijfrentenier op die bladzijde:) Art Ysebout Jordan Art Tielkens soens soen; en in rek-2 op p.44 (alre heiligen dach; na de tiende lijfrentier op die bladzijde:) Art Ysebout Jordan Art Tielkens soens soen.

¹² BP 1182 p 623r 04 za 05-11-1401, Johannes die Rode zvw Johannes tsRoeden droeg over aan Johannes van Bercke een lijfrente van 2 oude schilden of de waarde, die de stad Den Bosch aan eerstgenoemde Johannes moest betalen, een helft op de eerste dag van mei en de andere helft met Allerheiligen.

¹³ Zie BP 1183 f 400v 03 do 30-10-1404, Gerardus nzvw hr Tielmannus van Mulsen droeg over aan Johannes Grove smid 30 oude schilden, die aan voornoemde Gerardus de komende 5 jaar zullen komen van een lijfrente van 6 oude schilden, die voornoemde Gerardus gekocht had van de stad Den Bosch.

¹⁴ In rekening-2-1399: Mechtelt Jan Spronx.

¹⁵ In rekening-2-1399: begin p.45.

¹⁶ BP 1180 p 634v 06 ma 27-11-1396 (2), Willelmus Bac Mathijs soen droeg over aan Henricus zvw Walterus Backe van Broecheven zijn deel in een lijfrente van 5 oude schilden, op het leven van voornoemde Margareta, een helft te betalen op de eerste dag van mei en de andere helft met Allerheiligen, welke lijfrente voornoemde Margareta gekocht had van de stad Den Bosch.

Item joffrou Yene Jan Oems dochter IIII sc	4	sc
Item Gertruijt van Eijndoven III sc	3	sc
Item Jacob Wijnric Screijnmekers soen V sc	5	sc obiit
Item her Peter Lobben II sc	2	sc
Item Jan sijn soen II sc	2	sc
Item Margriet Adams Meijers dochter V sc	5	sc
Item Margriet Rolofs Bevers dochter I½ sc	1,5	sc
Item Fissie Jacobs dochter van den Berge III quartas	0,75	sc
Item Franc van Orten II½ sc	2,5	sc
Item Lisbeth sijn wijf II½ sc	2,5	sc
Item her Ghisebrecht van Bakel V sc	5	sc
Item Katerijn van Wijc ½ sc	0,5	sc
Item Heilwich van Wijc I sc	1	sc
Item Lisbeth van Lit I sc	1	sc
Item Willem Jan Kox dochter ½ sc	0,5	sc
Item Aleit Claes Piex dochter III sc	3	sc
Item Katerijn Nouden III sc	3	sc
Item Willem van Laerven I½ sc	1,5	sc
Item Hille sijn wijf I½ sc	1,5	sc
{partieel}	<u>139,25</u>	sc

Summa IIc LXXXIX½ aude scilden.

Noch op meijdach (za 01-05-1400).

Item Jacob Jans soen van Neijnsel VI sc	6	sc
Item her Wouter Mostaert V sc	5	sc
Item Henric Roempot I½ sc ½ dordeel	1,5	sc + 1/6
Item Waelwijn ¹⁷ sijn brueder I½ sc ½ dordeel	1,5	sc + 1/6
Item Hille sijn suster I½ sc ½ dordeel	1,5	sc + 1/6
Item meester Jan van Zelant X sc	10	sc
Item Mechtelt natuerlec dochter heren Dirc Venboschs III sc	3	sc
Item Clemenci natuerlec dochter wilner Henric Venboschs I sc	1	sc
¹⁸ Item Hille van Catwijk I sc	1	sc
Item Reijner Arts dochter van Scindel I sc	1	sc
Item joffrou Beatrijs Arts dochter van Beke IIII½ sc	4,5	sc
Item joffrou Agneze hoir suster IIII½ sc	4,5	sc
Item meester Engbrecht Hagen II sc	2	sc
Item Eefse ¹⁹ Gibe Roevers soens dochter II sc	2	sc
Item Katerijn hoir suster I½ sc	1,5	sc
Item Jan heren Henric soen van Best II½ sc	2,5	sc
p.72		
Item Godert Poelmans V sc	5	sc
Item Andries Weijdehaze I½ sc	1,5	sc
Item Henric Gherijt soen van der Horst V sc	5	sc
Item Willem soen Willem Art Tielkens VI sc	6	sc
Item Aleit Meelmans II½ sc	2,5	sc
Item Art natuerlec soen Henric Scilders III sc	3	sc
Item Hille natuerlec dochter Heilwich Spikers II sc	2	sc
Item Margriet hoir suster II sc	2	sc
Item Jan natuerlec soen Ansems van Eerde I sc	1	sc
Item her Rolof Vos XII½ sc	12,5	sc
Item Gertruijt Henric dochter van den Kerchove II sc	2	sc

¹⁷ BP 1184 f 043v 06 do 15-01-1405.

Waelwinus zvw Theodericus Waelwijns soen van Hemert droeg over aan zijn broer Henricus Roempot en (dg: zijn zwager) Henricus Wilde brouwer een lijfrente van 3 1/3 oude schild, aan voornoemde Waelwinus verkocht door de stad Den Bosch.

¹⁸ In rekening-2-1399: begin p.46.

¹⁹ BP 1184 f 338r 04 vr 14-05-1406, Henricus Vrieze smid ev Eefsa dwv Ghibo Rovers soen van den Broec droeg over aan Rodolphus Koijt zv Willelmus Loijer, tbv hem en zijn vrouw Katherina wv Theodericus Mersman, een lijfrente van 4 oude schilden, op het leven van voornoemde Eefsa te betalen, één helft met Allerheiligen en de andere helft op 1 mei, welke lijfrente voornoemde Eefsa gekocht had van de stad Den Bosch.

Item Gherijt Broc VI sc	6	sc	obiit
Item Yde sijn wijf VI sc	6	sc	
Item Goess natuerlec soen Dirc Roever Beernts II sc	2	sc	
Item Merten Jan Peijsters soen II½ sc	2,5	sc	
Item Aelbrecht Reijner Loden soens soen III sc	3	sc	
Item Reijner sijn brueder III sc	3	sc	
Item Gherijt heren Goess soen van der Aa XII½ sc	12,5	sc	
Item Art Lucas des Walsschen soen II½ sc	2,5	sc	
Item Lucas sijn soen II½ sc	2,5	sc	
Item Goeswijn sijn soen II½ sc	2,5	sc	
Item Jan sijn soen II½ sc	2,5	sc	
Item Margriet sijn dochter II½ sc	2,5	sc	
Item Yde Groijs II½ sc	2,5	sc	
{compleet}	<u>141,5</u>	sc	

Summa C XLI½ aude scilden.

Noch op meijdach (za 01-05-1400).

Item Katerijn van Wijc X libras			
Item Corstine Meelmans X libras			
Item Aleit hoir suster V libras			
²⁰ Item Jordan Reijner Willems soen IIII libras			
Item Peter des dross clerck XVII cruijsken mottoen dair voir XXXI libras XIX solidos ²¹	31	lb	19 s
Item Ghisebrecht van Vlochoven XVI libras	16	lb	
Item Jacob Wreden VIII libras	8	lb	
Item Ghisebrecht sijn brueder VIII libras	8	lb	
Item Arnt Art Heijmen soen IIII libras	4	lb	
Item Lisbeth sijn natuerlec suster XII libras	12	lb	
Item her Dirc Snoec IIII libras	4	lb	
Item Corstine Meelmans VI libras	6	lb	
Item Art van Beke VIII libras	8	lb	
p.73			
Item Godscalc van Megen X libras	10	lb	obiit
Item Aleit sijn wijf X libras	10	lb	obiit
Item Maes Willems VIII libras	8	lb	
Item Agneze sijn wijf VIII libras	8	lb	
Item Jan van Os Plattijnmeker L solidos			50 s
Item Art van Andel IIII libras	4	lb	
Item Heilwich Fien XL solidos			40 s
Item Ghisebrecht van den Doeren XII libras	12	lb	s
{partieel}	<u>154</u>	lb	9 s ²²
{plakrand}			

²³ Item Maes Willems IIII sc	4	sc	
Item Agneze sijn wijf III sc	3	sc	
Item her Godert uten Cameren XX sc	20	sc	
Item Henric Art Heijmen soen II sc	2	sc	
Item Jan sijn brueder II sc	2	sc	
Item Lisbeth Arts Vriesen dochter I sc	1	sc	
Item Dirc Jordens soen van Hoculem I sc	<u>1</u>	sc	

²⁰ In rekening-2-1399: begin p.47.

²¹ De 17 kruisken mottoen werden omgerekend naar 31 lb 19 s paijment = 31*240 + 19*12 d paijment = 7.668 d paijment. Dan 1 kruisken mottoen = 7.668/17 d paijment = 451,059 d paijment =(1 oude schild voor 606 d)=(7.668/606)/17 oude schild = 0,744 oude schild.

²² 154 lb 9 s = 154*240 + 9*12 d = 36.960 + 108 d = 37.140 d = 36.966 + 168 + 6 d = 61*606 + 14*12 + 6 d =(1 oude sc = 606 d)= 61 oude schilden 14 s 6 d.

²³ In rek-1: begin p.22 (Sint-Jan); zelfde volgorde.

In rek-2: einde p.50 (Lichtmis); alleen Lisbeth Arts Vriesen dochter staat zes lijfrenteniers boven Maes Willems.

33 sc²⁴

Summa XCI aude sc.

Op sente Lambrecht dach (vr 17-09-1400).

²⁵ Item Jan Beernt Hugen soens soen I sc I quartier	1,25	sc
Item Beernt sijn brueder I sc I quartam	1,25	sc
Item Gherijt Scilder Willems soen I½ sc	1,5	sc
Item Aleit sijn wijf I½ sc	1,5	sc
Item brueder Jan van Swalmen II½ sc	2,5	sc
Item Yde Heinen des Bruijnen dochter I sc	1	sc
Item joffrou Lisbeth joncher Dircs Roevers dochter I sc	1	sc
Item joffrou Heilwich Dachverlies II½ sc	2,5	sc
	<u>12,5</u>	sc

Summa XII½ sc.

Summa summarum van alder lijfpensien int halve jair voirscr XVII^c LXVIII½ aude scilden XVI solidi X denarii²⁶ paijment.

Dits gegeven van der stat knechten ende dijeneren loen int halve jair voirscr.

In den irsten den piperen opten toeren opt raethuijs XXVI gulden van III scilden maken XXIX libras V solidos paijment²⁷

Item den meester van den ure clocken X libras 10 lb .. s

Item Godert Rolants om dat hi die lijfpensien tot Bruessel verwaert X gulden peter maken XXIII libras X solidos²⁸ 23 lb 10 s

p.74

Item Godefridus van Woensel VIII libras 8 lb .. s

Item van der Orten poerten der poerten aen den boem ende aent Muntelken te sluten VI libras 6 lb .. s

Item van der valpoerten opt Hintamereijnde te sluten II Brabant dobbel maken VI libras X solidos²⁹ 6 lb 10 s

Item van Pinappels poerten XX solidos .. lb 20 s

Item van der waterpoerten beneden die Bazeldoncsche brugge XL solidos .. lb 40 s

Item van der Bazeldoncscher poerten XX solidos .. lb 20 s

Item van der waterpoerten tegen der volre trappen XX s .. lb 20 s

Item van sHeijlichs Cruijs poerten III libras 3 lb .. s

Item van Picken poerten XL solidos .. lb 40 s

Item van den coepoertken XXX solidos .. lb 30 s

85 lb 195 s²⁴ De som moet 91 oude schilden zijn: een groot aantal posten ontbreekt.²⁵ In rekening-1-1399: p.22 (Sint-Jan); na negende lijfrentier: Dirc Jordens soen van Hoculem. In rekening-2-1399: p.51 (Sint-Gertruden).²⁶ Som van de uitgaven aan lijfrenten, voor zover bewaard gebleven.

289,5 sc (meidag, som klopt, lijst in twee delen, uitbetaald in oude schilden)

141,5 sc (meidag, compleet, uitbetaald in oude schilden)

61 sc 14 s 6 d (meidag, uitbetaald in ponden; lijst en som partieel:

154 lb 9 s = 61 sc 14 s 6 d)

91 sc (dag uitbetaling niet bewaard, som genoteerd, lijst partieel uitbetaald in oude schilden)

12,5 sc (sint Lambertus, compleet, uitbetaald in oude schilden)

595,5 sc 14 s 6 d

1.768,5 sc 16 s 10 d (dit zou de som moeten zijn: een groot deel ontbreekt.

²⁷ De 26 gulden van 3 lichte schilden per gulden = 26*3 lichte schilden = 78 lichte schilden werden omgerekend naar 29 lb 5 s paijment = 29*240 + 5*12 d paijment = 6.960 + 60 d paijment = 7.020 d paijment. Dan 1 lichte schild = 7.020/78 d paijment = 90 d paijment =(1 oude sc = 606 d)= (7.020/606)/78 oude schild = 0,149 oude schild.²⁸ De 10 gulden pieter werden omgerekend naar 23 lb 10 s = 23*240 + 10*12 d = 5.520 + 120 d = 5.640 d. Dan 1 gulden pieter = 5.640/10 d paijment = 564 d paijment =(1 oude sc = 606 d)= 5.64/606 oude schild = 0,931 oude schild.²⁹ De 2 Brabantse dobbel werden omgerekend naar 6 lb 10 s paijment = 6*240 + 10*12 d paijment = 1.440 + 120 d paijment = 1.560 d paijment. Dan 1 Brabantse dobbel = 1.560/2 d paijment = 780 d paijment =(1 oude sc = 606 d)= (1.560/606)/2 oude schild = 1,287 oude schild.

(180 s = 9 lb)

94 lb 15 s

Summa XCIIII libre XV solidi paijment maken XXXVII½ aude scilt XV denarii paijment³⁰.

Dits gegeven van riden der scepenen der gesworen ende der goeder lude die gereden sijn in der stat oirber int halve jair voirs cr.

In den ersten scepenen ende gesworen gereden tot Ghiersberge in die weke na pinxten (*na zo 06-06-1400*) tot den drossaert van Brabant doen hi voir Loen lach³¹ verteert doen sij weder quamen tot Jan Vuchts VII nije gulden maken III aude scilden VI solidi³² 3 sc 6 s .. d

Item die here van Bucstel ende die here van Helmont daer na gereden tot Loen bi den drossaert voirs verteert doen sij weder quamen tot Jan Vuchts III cronen maken II½ sc XIIII s IX d³³ 2,5 sc 14 s 9 d

Item die selve dair na weder gereden tot Loen bi den drossaert verteert tot Jan Vuchts doen sij weder quamen II½ cronen maken II sc XVI s VI d³⁴ 2 sc 16 s 6 d

Item scepenen gesworen die ledige lude ende die dekenen die tot Herentals gevaren waren bi den gemeijn steden van Brabant verteert XXI nobel min II boddreger maken XXXIX sc min VI d³⁵ 39 sc .. s -6 d

³⁰ 94 lb 15 s = 94*240 + 15*12 d = 22.560 + 180 d = 22.740 d = 22.725 + 15 d = 37,5*606 + 15 d =

= (1 oude sc = 606 d) = 37,5 oude schild 15 d.

³¹ Kuijer, *'s-Hertogenbosch*, p. 94-96. Er was, om welke reden dan ook, in 1399 een groot aantal personen uit Den Bosch werd verbannen. Dat deze bannelingen elkaar vonden en gezamenlijk naar terugkeer streefden ligt voor de hand. Ze hielden daarbij voeling met hun relaties binnen de muren. Bovendien vonden ze steun bij verschillende invloedrijke edellieden in de omgeving van de stad, onder andere bij Hendrik van der Leck, heer van Heeswijk en trouw dienaar van de hertogin. Wat er nu eigenlijk gaande is blijft inmiddels in het duister en het gedrag van de hoogste hertogelijke gezagdrager in de stad, de schout Paulus van Haestrecht, heer van Loon op Zand, draagt er niet toe bij de situatie doorzichtiger te maken. In plaats dat deze man zijn gezag aanwendde tot herstel van de rust, wakkerde hij de bestaande tegenstellingen nog aan. Daarmee haalde hij zich uiteraard de wrevel van de hertogin op de hals. Deze riep nog in 1399 de Staten bijeen en gaf ingevolge het door hen genomen besluit opdracht aan Jan, heer van Wittem, om het kasteel Loon op Zand, dat Van Haestrecht van haar in pand had gekregen, weer van hem te gaan opvorderen. Maar de schout was populair in Den Bosch en op het bericht dat hij bij de hertogin in ongenade was gevallen moesten zijn tegenstanders in de stad, die men ervan verdacht in een en ander de hand te hebben, het ontgelden; ook zij werden verbannen, onder andere Hendrik Dickbier en Hendrick van Berkel. Vervolgens wierpen de Bosschenaren zich, zowel in de stad als de omgeving daarvan, op de goederen van ieder die aan de belegering van Van Haestrechts kasteel deelnam of hoe dan ook het streven der ballingen steunde.

De rekeningen van 's-Hertogenbosch wekken het vermoeden, dat er een vrij regelmatig contact tussen de stad en haar schout werd onderhouden, want vóór Pasen 1400 gaat er tot viermaal toe een stadsbode met brieven naar Loon op Zand. Na die datum kan men hem blijkbaar ten gevolge van de belegering niet meer bereiken, er wordt althans na deze datum in de rekening geen desbetreffende post meer vermeld. Pas de week na Pinksteren is getuige van een hernieuwd en opvallend druk verkeer met Loon op Zand, niet echter met de schout, die waarschijnlijk nog steeds onbereikbaar is, maar met de drost van Brabant, Jan van Immerzeel, die dan op dat moment de leiding heeft van het beleg. Niet minder dan het hele college van schepenen en gezworenen rijdt na het pinksterfeest naar 's drosten hoofdkwartier, een dag later gevolgd door de heer van Boxtel en de heer van Helmond, op woensdag gaat er een bode van het stadsbestuur naar toe, op donderdag, zaterdag, maandag en dinsdag telkens weer een.

³² De 7 nieuwe gulden werden omgerekend naar 3 oude schilden 6 s = (1 oude sc = 606 d) = 3*606 + 6*12 d paijment = 1.818 + 72 d paijment = 1.890 d paijment. Dan 1 nieuwe gulden = 1.890/7 d paijment = 270 d paijment. Als we ervan uitgaan dat 1 lichte schild = 90 d paijment, dan 1 nieuwe gulden = 3 lichte schilden van 90 d paijment.

³³ De 3 kronen werden omgerekend naar 2,5 oude schild 14 s 2 d = (1 oude sc = 606 d) = 2,5*606 + 14*12 + 6 d paijment = 1.515 + 168 + 6 d paijment = 1.689 d paijment. Dan 1 kroon = 1.689/3 d paijment = 563 d paijment = 563/606 oude schild = 0,929 oude schild.

³⁴ De 2,5 kroon werden omgerekend naar 2 oude schilden 16 s 6 d = (1 oude sc = 606 d) = 2*606 + 16*12 + 6 d paijment = 1.212 + 192 + 6 d paijment = 1.410 d paijment. Dan 1 kroon = 1.410/2,5 d paijment = 564 d paijment = 564/606 oude schild = 0,931 oude schild.

³⁵ De 21 nobel - 2 botdrager werden omgerekend naar 39 oude schilden - 6 d = (1 oude schild = 606 d) = 39*606 - 6 d paijment = 23.634 - 6 d paijment = 23.628 d paijment. Als we de 2 botdrager verwaarlozen, dan komen 21 nobel overeen met 23.628 d paijment. Dan 1 nobel = 23.628/21 d paijment = 1125,143 d paijment = (23.628/606)/21 oude schild = 1,857 oude schild. In rekening 4 komt een Engelse nobel overeen met 1.128 d paijment. Als we ervan uitgaan dat ook hier 1 nobel = 1.128 d paijment, dan 21 nobel = 21*1.128 d paijment = 23.688 d paijment.

Item Jan van Ouden gereden tot Parijs aen den hertoge van Borgondien ende was uijt XXXV dage maken XXXV sc 35 sc .. s .. d
 Item Jan van Berke gereden te Bruessel om te rekenen met Godert Rolants van der lijffpensien ende die personen te besien die men sij gilt V dage V sc

$$\begin{array}{r} 5 \text{ sc .. s .. d} \\ 86,5 \text{ sc } 36 \text{ s } 9 \text{ d} \\ 87 \text{ sc } 11 \text{ s } 6 \text{ d} \end{array}$$

(0,5 sc = 25 s 3 d)

Summa LXXXVII aude scilden XI solidi VI denarii pajment.

Dits gegeven van boden geseint in der stat orber int halve jair voirsch.

In den irsten Jan van Mechelen gesent tot den hertoge van Hollant om des heren wille van der Veer des dinsdagen na beloken paesschen (*di 27-04-1400*) ende was uijt VI dage elcs daichs gegeven VIII placken maken IIII licht scilden 4 sc .. pl

Item Ertken Meeus gereden tot Asten VIII dage in meije (*za 08-05-1400*) ende was uijt II dage elcs daichs gegeven XX s pajment maken V sc IIII pl³⁶ 5 sc 4 pl

Item Godeken gesent tot Bruessel aen ons genedigen vrouwe van Brabant VIII dage in meije (*za 08-05-1400*) ende was uijt VII dage maken IIII sc VIII pl 4 sc 8 pl

Item Sander gesent tot Breda aen heren Henric van der Lecke IX dage in meije (*zo 09-05-1400*) ende was uijt II dage maken XVI pl .. sc 16 pl

Item gegeven van den drie capruenen tot Hoehstraten die den hertoge van Borgondien ende sine soenen toebehoirden II sc 2 sc .. pl

Item Godeken gesent tot Bruessel aen ons vrouwen van Brabant om Willem Boden wil ende was uijt VII dage maken IIII sc VIII pl 4 sc 8 pl

Item den selven gesent tot Hoesdaen om Gevarts wil van Eijndoven in die weke voir dat men die heiligen droech³⁷ (*voor di 04-05-1400*) ende was uijt I dach VIII pl .. sc 8 pl
 p.75

Item Jan Edelman gesent tot Asten tot Gemert ende te Mierle om dier van Helmont wille ende was uijt II dage XVI pl .. sc 16 pl

Item Eertken Meeus gereden tot Antwerpen om ons coepluden wil XIIIII dage voir pinxten (*ma 24-05-1400*) ende was uijt IIII dage maken X sc VIII pl 10 sc 8 pl

Item Dirc van den Broec gesent des maendagen na pinxten (*ma 07-06-1400*) tot Rode ende tot Tilborch weder gesent aen Heinen den Haen ende aen Heinen van Eel ende noch gesent tot Oerscot mit enen brieven ende was uijt te samen IIII dage maken II½ sc II pl 2,5 sc 2 pl

Item Henneken Mauwart gesent aen die vriheiden van Kempelant des maendagen na pinxten (*ma 07-06-1400*) ende was uijt II dage XVI pl .. sc 16 pl

Item Henneken Terijs gesent aen die van Os des maendagen na pinxten (*ma 07-06-1400*) mit enen brieve daer af gegeven XII pl .. sc 12 pl

Item Godeken gesent tot Tuernout des dinsdagen na pinxten (*di 08-06-1400*) ende aen die van Eersel ende was uijt II dage XVI pl .. sc 16 pl

Item Godeken Kuce gesent tot Loen aen den drossaert mit enen brieve des woensdagen na pinxten (*wo 09-06-1400*) daer af gegeven XII pl .. sc 12 pl

Item Eertken Meeus gereden des woensdagen na pinxten (*wo 09-06-1400*) aen die vriheiden van Kempelant ende was uijt II dage maken V sc IIII pl 5 sc 4 pl

Item Goeden Kuijt weder gesent tot Loen aen den drossaert mit enen brieve des donredagen na pinxten (*do 10-06-1400*) daer af gegeven XII pl

Dan 2 botdrager = 23.688 - 23.628 d pajment = 60 d pajment. Dan 1 botdrager = 30 d pajment = 30/606 oude schild = 0,050 oude schild.

³⁶ Voor de 2 dagen werd in totaal betaald 40 s. Deze 40 s pajment = 40*12 d pajment = 480 d pajment werden omgerekend naar 5 lichte schilden 4 pl = 5 + 4/12 lichte schild. Dan 1 lichte schild = 480/(5 + 4/12) d pajment = 90 d pajment = 90/606 oude schild = 0,149 oude schild.

³⁷ Dijck, G.C.M.van, *De Bossche Optimaten*, p.111-112, Sacramentsprocessie op dinsdag na Kruisdag.

.. sc 12 pl
 Item Dirc van den Broec gesent des donredagen na pinxten (*do 10-06-1400*)
 tot Breda, tot Steenberghe ende te Bergen ende was uijt IIII dage XXXII pl
 .. sc 32 pl
 Item Godeken gesent tot Os aen den heemraet des maendagen voir sente Jans
 dach (*ma 21-06-1400*) daer af VIII pl .. sc 8 pl
 Item Godeken gesent tot Ludic aen den zegeler op sente Jans avont (*wo 23-
 06-1400*) ende was uijt V dage maken III sc IIII pl 3 sc 4 pl
 Item Henneken Terijs gesent des vridagen na pinxten (*vr 11-06-1400*) tot
 Vechel, tot Erpe, tot Zoemerem, te Broegel ende te Zon ende was uijt III
 dage maken II sc 2 sc .. pl
 Item Eertken Meeus gereden des saterdagen na pinxten (*za 12-06-1400*) aen
 die vriheiden van Pedelant ende voirt tot Loen aen den drossaert ende was
 uijt te samen III dage maken VIII sc 8 sc .. pl
 Item Eertken Meeus gereden tot Loen des maendagen na beloken pinxten (*ma
 14-06-1400*) om dat geleijde te verlengen dat bi der zonnen uijt ghinc ende
 was uijt II dage maken V sc IIII pl 5 sc 4 pl
 Item Hein van den Dungen gesent des maendagen na beloken pinxten (*ma 14-06-
 1400*) tot Tuernout mit enen brieve ende was uijt III dage II sc
 2 sc .. pl
 Item Dirc van den Broec gesent des maendagen na beloken pinxten (*ma 14-06-
 1400*) tot Breda ende doen hi weder quam gesent tot heren Willem ende heren
 Goess van der Aa mit enen brieve ende was uijt te samen III dage maken II
 sc 2 sc .. pl
 Item Henneken Stocke gesent tot Loen des dinsdagen na beloken pinxten (*di
 15-06-1400*) aen Hube Bac ende aen Gielis Bac mit enen brieve gegeven XII pl
 .. sc 12 pl
 Item Eertken Meeus gereden te Bruessel ende te Loeven des saterdagen voir
 sente Jans dach (*za 19-06-1400*) ende was uijt V dage XIII sc IIII pl
 13 sc 4 pl
 Item Henneken Stox gesent tot Gorichem mit enen brieve op ten dach dat men
 onse vrouwe droech³⁸ (*zo 27-06-1400*) aen den here van Erkel ende was uijt II
 dage XVI pl .. sc 16 pl
 Item Herman van Haenwyc gesent tot Oesterwyc des dinsdagen na dat men
 onse vrouwe droech (*di 29-06-1400*) gegeven VIII pl .. sc 8 pl
 Item Jan Edelman gesent tot Os des dinsdagen na dat men onse vrouwe droech
 (*di 29-06-1400*) enen dach VIII pl .. sc 8 pl
 Item Eertken Meeus gereden te Bruessel te Loeven te Herentals ende tot Lier
 des vridagen na sente Jans dach (*vr 25-06-1400*) ende was uijt VII dage
 XVIII½ sc II pl 18,5 sc 2 pl
 Item Jan van Lottem gesent tot Bergen ende tot den here van Bergen des
 vridagen na sente Jans dach (*vr 25-06-1400*) ende was uijt IIII dage II½ sc
 II pl 2,5 sc 2 pl
 Item Lodeken die mit Engbrecht Jacob Aven soens te wonen plach gesent te
 Diest ende tot Tijenen des vridagen na sente Jans dach (*vr 25-06-1400*) ende
 was uijt V dage maken III sc IIII pl 3 sc 4 pl
 Item Jan van Lottem gesent tot Oesterwyc tot Oerle tot Eijndoven te Rode
 ende tot Helmont op sente Peter ende Pauwels dach (*di 29-06-1400*) ende was
 uijt III dage maken II sc 2 sc .. pl
 Item Henneken Stoc gesent tot Oerle ende tot Eersel op ons vrouwe dach
 visitacio (*vr 02-07-1400*) ende was uijt III dage maken II sc 2 sc .. pl
 Item Jan van Lottem gesent tot Oesterwyc doen die stat uijt was (*.. ..-..-
 1400*) enen dach VIII pl .. sc 8 pl
 Item Godeken gesent tot heren Willem ende heren Goess van der Aa op ten
 avont doen die stat uijt toech (*.. ..-..-1400*) enen dach VIII pl
 .. sc 8 pl
 Item Godeken gesent van Oesterwyc ten Bosch doe men uijt was (*.. ..-..-
 1400*) enen dach VIII pl .. sc 8 pl

³⁸ Aangenomen dat dit de zondag was na Sint-Jan-Baptist.

Item Eertken Meeus gesent te Bruessel in die weke voir sente Jacobs dach
(voor zo 25-07-1400) ende was uijt VI dage maken XVI sc 16 sc .. pl
Item Jan van Lottem gesent tot Poestel aen heren Gielis den Pape in die
weke voir sente Jacobs dach (voor zo 25-07-1400) ende was uijt II dage XVI
pl .. sc 16 pl
Item Godeken gesent te Bruessel aen heren Dirc den Roever ende aen den here
van Hoechstraten in die weke na sente Jacobs dach (na zo 25-07-1400) ende
was uijt III dage maken II sc 2 sc .. pl
{partieel} 117,5 sc 286 pl
(282 pl = 23,5 sc) 141 sc 4 pl

p.76

Summa C LXXXVIII libre IX solidi paijment maken LXXII½ aude scilden VII
solidi IX denarii paijment³⁹.

Op sente Jans dach (do 24-06-1400).

Item Ywij' Stierkens VIII libras	8	lb
Item brueder Jan sijn neve VIII libras	4	lb
Item her Tielman van den Doeren XI libras	11	lb
Item Ghisebrecht sijn brueder XI libras	11	lb
Item Mechtelt sijn suster XI libras	11	lb
Item her Tielman voirs XXII s VI d aude groet ende dair voir XLI libras VI s IIII d ⁴⁰	41	lb 6 s 4 d
Item meester Jan van Heerzel VIII libras	8	lb
Item Boijken sijn brueder VIII libras	8	lb
Item Lisbeth sijn suster VIII libras	8	lb
Item Aleit sijn suster VIII libras	8	lb
Item Boijken Goutsmit VIII libras	8	lb
Item her Rolof Vos XII libras	12	lb
Item Jan van Keeldonc VI libras	6	lb
Item Maes Willems IIII libras	4	lb
Item Agneze sijn wijf IIII libras	4	lb
Item Aelbrecht die Wael VII libras	7	lb
Item Willem Coelners VII libras	7	lb
Item Heilwich sijn wijf VII libras	7	lb
Item Godert die Hoijer XX libras	20	lb
Item Heilwich sijn wijf XX libras	20	lb
Item Willem soen Willem Pasteels VIII libras	8	lb
Item Dirc Lambrecht soen van den Hoevel IX libras	9	lb
Item Aleit sijn wijf IX libras	9	lb
Item Rutger Rutgers soen van Erpe XVI libras	16	lb
Item Ysabeel her Goderts dochter van Os IIII libras	4	lb
Item Godscalc van Megen X libras	10	lb obiit
Item Aleit sijn wijf X libras	10	lb obiit
	<u>279</u>	lb 6 s 4 d

Summa II^c LXXIX libre VI solidi IIII denarii paijment maken CX½ aude
scilden VI solidi I denarius paijment⁴¹.

Noch op sente Jans dach (do 24-06-1400).

Item Katerijn Willem Minnemeers wijf V scilde	5	sc
---	---	----

³⁹ 183 lb 9 s = 183*240 + 9*12 d = 43.920 + 108 d = 44.028 d = 43.935 + 84 + 9 d =
72,5*606 + 7*12 + 9 d = (1 oude sc = 606 d) = 72,5 oude schild 7 s 9 d.

⁴⁰ Er werden 22 s 6 d oude groten betaald: 22*12 + 6 d oude groten = 270 d oude groten. Deze
270 d oude groten werden omgerekend naar 41 lb 6 s 4 d paijment = 41*240 + 6*12 + 4 d =
9.916 d = (1 oude sc = 606 d) = 9.916/606 oude schild. Dan 1 oude schild = 270/(9.916/606) d
oude groot = 16,5 d oude groot. Vergelijk met BP 1182 p 123r 06 za 26-06-1400, waarin staat
dat één oude schild gerekend werd voor 16,5 oude groot.

⁴¹ 279 lb 6 s 4 d = 279*240 + 6*12 + 4 d = 66.960 + 72 + 4 d = 67.036 d = 66.963 + 72 + 1 d =
110,5*606 + 6*12 + 1 d = (1 oude sc = 606 d) = 110,5 oude schild 6 s 1 d.

Item Margriet hoir dochter III½ sc ⁴²	3,5	sc
Item Lisbeth hoir dochter III½ sc ⁴³	3,5	sc
p.77		
Item Willem hoir soen III½ sc ⁴⁴	3,5	sc
Item Matheus soen Willem Pasteels II½ sc obiit ⁴⁵	2,5	sc
Item Willem Coelners II½ sc	2,5	sc
Item Heilwich sijn wijf II½ sc	2,5	sc
Item Mari Dircs wijf van Loen III½ sc	3,5	sc
Item Aleit Gherijt wijf van Geffen II½ sc	2,5	sc
Item Dirc van den Asch IIII½ sc	4,5	sc
Item Jan Anthonijs soen van der Weteringen III sc	3	sc
Item Willem soen Willem Art Tielkens V sc	5	sc
Item Matheus soen Willem Pasteels III sc obiit	3	sc
Item her Dirc Venbosch V sc	5	sc
Item Nelle Jan Batenborchs wijf II½ sc ⁴⁶	2,5	sc
Item Hille sijn dochter II½ sc	2,5	sc
Item Gibe Scaep I sc I quartier	1,25	sc
Item Agneze sijn wijf I sc I quartier	1,25	sc
Item her Godert uten Cameren X sc	10	sc
Item Margriet van Stakenborch VI½ sc	6,5	sc
	<u>73,5</u>	<u>sc</u>

Summa LXXIIII½ aude scilden.

Noch opten selven dach (do 24-06-1400).

Item Florens her Willems soen van der Aa XIII½ sc	13,5	sc
Item Gherijt sijn brueder XIII½ sc	13,5	sc
Item Henric Bac Godscalc Roesmonts soen I½ sc	1,5	sc
Item Lerij sijn wijf I½ sc obiit	1,5	sc
Item brueder Claes Scilder I½ sc	1,5	sc
Item Gherijt Jan Zebrechts soens soen III sc	3	sc
Item Jan sijn brueder III sc	3	sc
Item Margriet sijn suster III sc	3	sc
Item Yene sijn suster III sc	3	sc
Item Gielijs soen Gielis van den Doeren I½ sc	1,5	sc
Item Art sijn brueder I½ sc	1,5	sc
Item Lisbeth sijn suster I½ sc	1,5	sc
Item Art Willem Gielis soens soen I½ sc	1,5	sc
Item her Jan van Orten I sc	1	sc
Item Lisbeth Gevarts dochter van Orten I sc	1	sc
Item Gertruijt Hennekens dochter van Ghemert II sc.	2	sc
Item Art soen Henric Dicbier Goderts soen III sc	3	sc
Item Hille van Sweensberch I sc	1	sc
Item Bele van Os Francken dochter van Haren I sc	1	sc

⁴² BP 1178 f 345v 06 do 03-02-1390, Willelmus Mijnnemere schonk aan Hermannus Avemari en Margareta dv voornoemde Willelmus het deel dat aan voornoemde Willelmus en zijn vrouw Katherina behoort, in een lijfrente van 7 oude schilden, welke lijfrente voornoemde Margareta gekocht had van de stad Den Bosch.

⁴³ BP 1184 f 328r 05 do 29-04-1406, Reijmboldus van Geffen en zijn vrouw Elizabeth dwv Willelmus Mijnnemere droegen over aan Johannes van Amerzoijen 14 oude schilden, die de komende 2 jaar aan hen zullen komen van een lijfrente van 7 oude schilden, die voornoemde Elizabeth gekocht had van de stad Den Bosch, op haar leven, een helft te betalen met Sint-Jan en de andere helft met Kerstmis.

⁴⁴ BP 1182 p 072v 02 za 24-04-1400, Willelmus wettige zvw Willelmus Mijnnemere droeg over aan Johannes Berwout zv Theodericus Berwout een lijfrente van 7 oude schilden, op het leven van eerstgenoemde Willelmus, een helft te betalen met Kerstmis en de andere helft met Sint-Jan, welke lijfrente eerstgenoemde Willelmus gekocht had van de stad Den Bosch. Katherina wv voornoemde Willelmus Mijnnemere droeg haar vruchtgebruik en recht in deze lijfrente over aan voornoemde Johannes Berwout.

⁴⁵ Matheus soen Willem Pasteels staat hier vermeld in een post van 2,5 oude schild en een post van 3,5 oude schild. In rekening 1, p.19, vormden deze 2 posten samen één post.

⁴⁶ BP 1180 p 334v 05 wo 24-03-1395, Nella wv Johannes Batenborch droeg over aan Rodolphus zv Johannes Gerijs haar vruchtgebruik in alle goederen, waarin voornoemde Johannes was overleden, uitgezonderd haar lijfrente van 5 oude schilden van de stad Den Bosch.

p.78

Item Bele van Os Jans dochter van Loet II½ sc	2,5	sc
Item Aert Buc heren Aelbrecht soen VIII½ sc	8,5	sc
Item Jan Vijnninc IIII sc	4	sc
Item Lisbeth sijn wijf IIII sc	4	sc
Item Dirc Jans soen van Vucht II½ sc	2,5	sc
Item Gertruijt Henric Iegers wijf IIII½ sc	4,5	sc
Item Adolf hoir soen IIII½ sc	4,5	sc
Item Aelbrecht hoir soen V sc	5	sc
	<hr/>	
	94	sc

Summa XCIIII aude scilden.

Noch sente Jans dach (do 24-06-1400).

Item Ghisebrecht Daniel Roesmonts soen II½ sc	2,5	sc
Item Jan sijn brueder II½ sc	2,5	sc
Item Rolof sijn brueder II½ sc	2,5	sc
Item Aleit sijn suster III sc	3	sc
Item her Dirc van Gemert II sc	2	sc
Item Heilwich van Wijc I½ sc	1,5	sc
Item Yde Dirc Baten soens dochter I½ sc	1,5	sc
Item Ermgart van Beerse I sc obiit	1	sc
Item Lisbet Jan Sluzemans dochter I½ sc	1,5	sc
	<hr/>	
	18	sc

Summa XVIII aude scilden.

Op sente Peters dach ad vincula (zo 01-08-1400).

Item Boijken Goutsmit XII libras X solidos paijment	12 lb	10 s
Item Jan van Zon VIII libras	8 lb	
Item Heilwich Art Wonders wijf V libras	5 lb	
Item Hadewich hoir dochter V libras	5 lb	
Item Henric Lemmens IIII libras	4 lb	
Item Gertruijt sijn wijf IIII libras	4 lb	
Item Art van Vlederacken Gherijt soen XL solidos obiit		40 s
Item Jan sijn brueder XL solidos obiit		40 s
Item Jacob sijn brueder XL solidos		40 s
Item Art van den Broec VIII libras	8 lb	
Item her Tielman van den Doeren VIII libras	8 lb	s
	<hr/>	
	54 lb	130 s
	60 lb	10 s

p.79

Summa LX libre X solidi paijment maken XXIII½ aude scilden XXIII solidi III denarii paijment⁴⁷.

Opten selven dach (zo 01-08-1400).

Item Jacob Wijnric Screijnmekers soen II½ sc obiit	2,5	sc
Item Katerijn sijn suster II½ sc	2,5	sc
Item brueder Jan Stierken V sc	5	sc
Item Everart van Berke V sc	5	sc
Item Katerijn van Wijc II sc	2	sc
Item brueder Henric van Os III sc	3	sc
Item brueder Rolof Roesmont IIII sc	4	sc
Item Claes Wijnric Screijnmekers soen II½ sc	2,5	sc
Item Henric Jan Screijnmekers soen III sc	3	sc
Item Art van Beke I sc	1	sc
Item Hille Jonckers II sc obiit	2	sc

⁴⁷ 60 lb 10 s = 60*240 + 10*12 d = 14.400 + 120 d = 14.520 d = 14.241 + 276 + 3 d = 23,5*606 + 23*12 + 3 d = (1 oude sc = 606 d) = 23,5 oude schild 23 s 3 d.

Item Godert soen Willem Pasteels soen III sc	3	sc
Item Hille Goderts wijf van Hedichusen V sc obiit	5	sc
Item Lisbet Arts Vriesen dochter I sc	1	sc
Item Jacob Wreden VIII sc ⁴⁸	8	sc
Item Ghisebrecht sijn brueder V sc	5	sc
Item Agneze Hermans dochter van Langel II sc	2	sc
Item Mechtelt Trulliaerts I½ sc	1,5	sc
Item Jan van Edingen I sc obiit	1	sc

{vervolg op p.73}

{Vervolg van p.75, waar partieel 141 sc 4 pl}.

Item Heinen van den Dungen gesent tot Oesterwijn des donredagen na sente Jacobs dach (do 29-07-1400) om te besien soe wat volx doen op die tijt daer was ende was uijt II dage XVI pl	..	sc	16 pl
Item Godeken gesent tot Jan van den Dijc, Jan van Dordrecht ende Jacob van den Wiel op sente Peters avont (za 31-07-1400) II dage XVI pl	..	sc	16 pl
Item Hein van den Dungen gesent ten Rode aen Willem van Broecheven des dinsdagen na sente Peters dach (di 03-08-1400) gegeven VIII pl	..	sc	8 pl
Item Willem van Bottel gesent tot den here van Hoehstrate des sondagen voir sente Laurens dach (zo 08-08-1400) ende was uijt V dage III sc IIII pl	3	sc	4 pl
Item Eertken Meeus gereden tot Rijxstel ende voirt mit heren Dirc den Roever gereden te Bruessel in die weke voir ons vrouwen dach assumpcio (voor zo 15-08-1400) ende was uijt VII dage maken XVIII½ sc II pl	18,5	sc	2 pl
Item Jan van Lottem gesent tot Os, tot Oerle, tot Eijndoven ende te Stripen in die weke na ons vrouwen dach assumpcio (na zo 15-08-1400) ende was uijt IIII dage maken II½ sc II pl	2,5	sc	2 pl
Item den selven noch gesent in die selve weke tot Jan van den Dijc, Jan van Dordrecht ende Jacob van den Wiel ende was uijt II dage XVI pl	..	sc	16 pl
Item noch den selven Jan gesent op ons vrouwen avont nativitas (di 07-09-1400) tot heren Dirc den Roever ende joncher Dirc den Roever II dage XVI pl	..	sc	16 pl
Item Jan voirs gesent te Bruessel des saterdagen na ons vrouwen dach nativitas (za 11-09-1400) ende was uijt VI dage IIII sc	4	sc	.. pl
Item den selven noch gesent tot Jan Wolfart tot Oesterwijn des sondagen na Lamberti (zo 19-09-1400) enen dach VIII pl	..	sc	8 pl
Item Everart gesent tot Oesterwijn aen joncher Dirc ende Jan Wolfart VIII dage voir Bamis (vr 24-09-1400) enen dach VIII pl	..	sc	8 pl
Item Crekelhoven gesent tot Geerlec Lucas soen des maendagen voir Bamis (ma 26-09-1400) VIII pl	..	sc	8 pl
Item Jan van Rijxstel gesent te Bruessel in der stat orber gegeven VI sc	6	sc	.. pl
Item Hein van den Dungen gesent tot Ludic doen ons her Jan Stier had doen dagen ende was uijt VI dage IIII sc	4	sc	.. pl

⁴⁸ BP 1178 f 340r 10 za 15-01-1390, Jacobus zvw Johannes gnd Wrede van Herpen droeg over aan Godefridus Herbrechts soen een lijfrente van 16 oude schilden of de waarde, op het leven van voornoemde Jacobus te betalen, een helft met Lichtmis (02-02) en de andere helft met Sint-Petrus-Banden (01-08), aan hem verkocht door de stad Den Bosch. En: BP 1178 f 302v 11 do 29-09-1390, Godefridus gnd Herbrechts soen droeg over aan Henricus die Hoessche kramer de helft van een lijfrente van 16 oude schilden, op het leven van Jacobus zvw Johannes Wrede van Herpen te betalen, een helft met Lichtmis en de andere helft met Sint-Petrus Banden, welke rente voornoemde Jacobus gekocht had van de stad Den Bosch, en welke rente voornoemde Godefridus verworven⁴⁸ had van voornoemde Jacobus. En: BP 1179 p 014bv 04 di 29-11-1390, Godefridus Herbrechts soen droeg over aan Johannes Vinninc goudsmid de helft van een lijfrente van 16 oude schilden, op het leven van Jacobus zv Johannes Wrede, een helft te betalen met Lichtmis en de andere helft met Sint-Petrus-Banden, welke gehele lijfrente Jacobus zvw Johannes Wrede van Herpen verworven had van de stad Den Bosch, en welke lijfrente voornoemde Jacobus overgedragen had aan voornoemde Godefridus.

Item gegeven her Jacob van Ludic van eenre procuracien te maken doen wij gedaecht waren III sc	3	sc	..	pl
{partieel}	41	sc	104	pl
{p.75 partieel}	141	sc	4	pl
	182	sc	108	pl
(108 pl = 9 sc)	191	sc.		

p.80

Summa C XCI licht scilden maken XXVII½ aude scilt XXI s VIII d paijment⁴⁹.

Dits gegeven van schencken heren ende vrouwen ende goeden luden int halve jair voirschr.

In den irsten gescenct Uden den Boezen dat wij vergeten hadden te scriven in ons rekeningen van den irsten halven jaer IIII kunnen wijns elc quart van XVI vliguijt maken VI licht scilden IIII vliguijt⁵⁰ 6 sc 4 vl

Item gescenct der vrouwen van Hoehstraten des donredagen voir dat men die heiligen droech (do ..-..-1400) IIII kunnen also maken VI sc IIII vliguijt 6 sc 4 vl

Item gescenct den rade van Nijmegen XIIII dage na sente Jans dach (wo 07-07-1400) IIII kunnen also maken VI sc IIII vliguijt 6 sc 4 vl

Item gescenct heren Rutger ons vrouwen pape van Brabant op sente Bartholomeus dach (di 24-08-1400) II kunnen also maken III sc II vliguijt 3 sc 2 vl

Item gescenct den wijebisscop van Ludic doe men die lude bornde IIII kunnen als maken VI sc IIII vliguijt 6 sc 4 vl

27 sc 18 vl

(5 plakken = 17,5 vliguijt) 27 sc 5 pl ½ vl

Summa XXVII licht scilden V plakken I swarten⁵¹ maken IIII aude scilden VI denarii paijment⁵².

Dits gegeven van wine opt raethuijs gedroncken ende dat die goede lude thuijs deden halen die daer toe hoeren alsmede der stat goede vercofte ende verhuerde int halven jair voirschr.

In den irsten doe men dat Vuchtbroec verhuerde opt raethuijs gehaelt ende gedroncken ende doe men den boem verdingde⁵³ te maken XIIII quaerten wijns die quaert voir XVI vliguijt __ IIII licht scilden XI plakken I½ vliguijt⁵⁴ 4 sc 11 pl 1,5 vl

⁴⁹ De 191 lichte schilden werden omgerekend naar 27,5 oude schilden 21 s 8 d = (1 oude schild = 606 d) = 27,5*606 + 21*12 + 8 d paijment = 16.665 + 252 + 8 d paijment = 16.925 d paijment. Dan 1 lichte schild = 16.925/191 d paijment = 88,613 d paijment = (16.925/606)/191 oude schild = 0,146 oude schild.

⁵⁰ Er werden 4 kannen wijn gedronken van 4 kwarten per kan voor een prijs van 16 vlieguten per kwart: in totaal 4*4*16 vlieguten = 256 vlieguten. Deze 256 vlieguten werden omgerekend naar 6 lichte schilden 4 vlieguten. Dan 6 lichte schilden = 256 - 4 vlieguten = 252 vlieguten, ofwel 6*12 plakken = 72 plakken = 252 vlieguten. Dan 1 plak = 252/72 vlieguten = 3,5 vliegute. En 1 vliegute = 72/252 plak = (2*36)/(7*36) plak = 2/7 plak.

⁵¹ 1 swarten = 0,5 vliegute = 1/7 plak.

⁵² Als we ervan uitgaan dat 1 swarten = 1/7 plak, dan werden de 27 lichte schilden 5 pl 1 sw = 27 + 5/12 + (1/7)/12 lichte schild omgerekend naar 4 oude schilden 6 d = (1 oude sc = 606 d) = 4*606 + 6 d paijment = 2.424 + 6 d paijment = 2.430 d paijment. Dan 1 lichte schild = 2.430/(27 + 5/12 + (1/7)/12) d paijment = 88,594 d paijment = (2.430/606)/(27 + 5/12 + (1/7)/12) = 0,146 oude schild.

⁵³ Middelnederlandsch Handwoordenboek 1911, verdingen, aanbesteden.

⁵⁴ Er werden 13 kwarten wijn gedronken van 16 vl per kwart: totaal 13*16 vl = 208 vlieguten. 4 lichte schilden 11 pl 1,5 vl = 4*12 + 11 pl + 1,5 vl = 59 pl + 1,5 vliegute. Dan 59 pl + 1,5 vliegute = 208 vlieguten, ofwel 59 plakken = 206,5 vliegute. Dan 1 plak = 206,5/59 vliegute = (3,5*59)/59 vliegute = 3,5 vliegute.

Item des sondagen na Mathei (zo 26-09-1400) doe men der stat assisen vercofte opt raethuijs gedroncken XXIIII kunnen wijns die quaert van XVI vliguijt maken XXXVI½ sc III vliguijt⁵⁵ 36,5 sc .. pl 3 vl
 Item dat doen die goede lude thuijs deden halen die daer toe hoiren te weten II scouthen, VII scepen, III gesworen, II rentmeesteren, IIII clercken ende Joest van den Hoevel elc II quaerten ende II kercmeesteren, Jan Vuchts ende Hein die Haen elc I quaert maken XLII quaerten, de quaert XVI vliguijt maken XVI scilden⁵⁶ 16 sc .. pl .. vl
 Item doen die hoechselen uijtgingen opt raethuijs gedroncken IIII kunnen wijns die quaert XVI vliguijt maken VI sc IIII vl⁵⁷ 6 sc .. pl 4 vl
 Item des sondagen na Dijonisii (zo 10-10-1400) doe men weder assisen ende die weet maet vercofte opt raethuijs gedroncken IIII kunnen wijns die quaert van IIII plakken maken V sc IIII pl 5 sc 4 pl .. vl
 Item gegeven den genen die op die assisen sloegen XXVIIII quaert wijns die quaert XVI vliguijt maken X sc VIII pl⁵⁸ 10 sc 8 pl .. vl
 Item der stat clercken ten vier hoechtiden elken 1 quaert maken IIII½ sc III vliguijt⁵⁹ 4,5 sc .. pl 3 vl
 82 sc 23 pl 11,5 vl
 (3,5 vl = 1 plak) 82 sc 24 pl 8 vl
 (24 pl = 2 sc) 84 sc .. pl 8 vl

Summa LXXXIIII licht scilden VIII vliguijt maken XII aude scilden XV solidi VIII denarii paijment⁶⁰.

Dits gegeven van straten te veggen ende scoen te maken int halve jair voirscr.

In den irsten van den marct scoen te maken XXXIII gulden van III sc⁶¹

	33	g
Item van den Hinthamerstraten XXV½ gulden	25,5	g
Item van den Vischmarct XIII gulden	13	g
Item van den Orten straten VII½ gulden	7,5	g
Item van den Vuchterstraten XXII gulden	22	g
Item van den Colperstraten XVIII gulden	18	g
	119	g

p.81

⁵⁵ Er werd 24 kunnen van 4 kwarten per kan gedronken, van 16 vl per kaart: in totaal $24 \cdot 4 \cdot 16$ vlieguten = 1.536 vlieguten. Deze werden omgerekend naar 36,5 lichte schild 3 vlieguten.

Dan $36,5 \text{ lichte schild} = 1.536 - 3 \text{ vlieguten} = 1.533 \text{ vlieguten}$.

Dan $36,5 \text{ lichte schild} = 36,5 \cdot 12 \text{ plakken} = 438 \text{ plakken} = 1.533 \text{ vlieguten}$.

Dan $438 \text{ plakken} = 1.533 \text{ vliegute}$, ofwel 1 plak = $1.533/438 \text{ vliegute} = 3,5 \text{ vliegute}$.

⁵⁶ Voor $2 + 7 + 3 + 2 + 4 + 1 = 19$ personen werden per persoon 2 kwarten wijn gehaald en voor $2 + 1 + 1 = 4$ personen 1 kwart wijn, voor 16 vl per kwart: in totaal $((19 \cdot 2) + 4) \cdot 16$ vlieguten = 672 vlieguten. Deze 624 vlieguten komen overeen met 16 lichte sc = $16 \cdot 12 \text{ plakken} = 192 \text{ plakken}$. Dan 1 plak = $672/192 \text{ vlieguten} = 3,5 \text{ vlieguten}$.

⁵⁷ Er werden 4 kunnen van 4 kwarten per kan voor een prijs van 16 vlieguten per kwart gedronken: in totaal $4 \cdot 4 \cdot 16 \text{ vlieguten} = 256 \text{ vlieguten}$. Deze werden omgerekend naar 6 lichte sc 4 vl. Dan 6 lichte schilden $6 \cdot 12 \text{ plakken} = 72 \text{ plakken} = 256 - 4 \text{ vlieguten} = 252 \text{ vlieguten}$. Dan 1 plak = $252/72 \text{ vlieguten} = 3,5 \text{ vliegute}$.

⁵⁸ Er werden 28 kwarten wijn gedronken van 16 vliegute per kwart, in totaal: $28 \cdot 16 \text{ vlieguten} = 448 \text{ vlieguten}$. Deze 448 vlieguten werden omgerekend naar = 10 lichte schilden 8 plakken = $10 \cdot 12 + 8 \text{ plakken} = 128 \text{ plakken}$. Dan 1 plak = $448/128 \text{ vliegute} = 3,5 \text{ vliegute}$.

⁵⁹ Er werd aan elke klerk op elk van de vier hoogtijden 1 kwart wijn geschonken. Als er drie klerken waren, dan waren dat $4 \cdot 3 \text{ kwarten} = 12 \text{ kwarten}$. De kosten bedroegen 4,5 lichte schild 3 vlieguten. Als we ervan uitgaan dat 1 plak = 3,5 vl, dan $4,5 \text{ lichte sc } 3 \text{ vl} = 4,5 \cdot 12 \cdot 3,5 + 3 \text{ vl} = 189 + 3 \text{ vl} = 192 \text{ vl}$. Een kwart wijn kostte dan $192/12 \text{ vliegute} = 16 \text{ vliegute}$. Als er vier klerken waren dan kostte een kwart wijn $192/16 \text{ vl} = 12 \text{ vliegute}$.

⁶⁰ Als we ervan uitgaan dat 1 vliegute = $2/7$ plak, dan werden de 84 lichte schilden 8 vlieguten = $84 + (16/7)/12 \text{ lichte schild}$ omgerekend naar 12 oude schilden 15 s 8 d = (1 oude schild = 606 d) = $12 \cdot 606 + 15 \cdot 12 + 8 \text{ d}$ paijment = $7.272 + 180 + 8 \text{ d}$ paijment = 7.460 d paijment. Dan 1 lichte schild = $7.460 / (84 + (16/7)/12) \text{ d}$ paijment = 88,609 d paijment = $(7.460/606) / (84 + (16/7)/12) \text{ oude schild} = 0,146 \text{ oude schild}$.

⁶¹ 1 gulden = 3 lichte schilden.

Summa C XIX gulden van III scilden maken LII aude scilden X solidi II½ denarius pajment⁶².

Dits gegeven van straten te maken ende te stoppen ende van dair toe behoirt int halve jair voirsr.

Item in den irsten meester Henric gewracht in die weke na meijdach (na za 01-05-1400) IIII dage des daichs XII plakken maken IIII licht scilden⁶³

4 sc ... pl ... vl

Item Wouter sijn knaep V dage des daichs XVIII vliguijt maken XXV pl II½ vliguijt⁶⁴

...,.. sc 25 pl 2,5 vl

Item Jan Edelman enen dach V pl ½ vliguijt⁶⁵

...,.. sc 5 pl 0,5 vl

Item Dirc Wollenhoet gegeven van den steenwage weder opten kerchof te vueren XII pl

...,.. sc 12 pl ... vl

Item meester Henric gewracht in die weke voir sente Urbanus dach (voor di 25-05-1400) VI dage maken VI sc⁶⁶

6 sc ... pl ... vl

Item Wouter sijn knaep VI dage des daichs XX vliguijt maken XXXIIII pl I vliguijt⁶⁷

...,.. sc 34 pl 1 vl

Item meester Henric gewracht in die weke na dat men onse vrouwe droech (na zo 27-06-1400) V dage V sc⁶⁸

5 sc ... pl ... vl

Item Wouter sijn knaep V dage XXVIII pl II vlig⁶⁹ ..,.. sc 28 pl 2 vl

Item meester Henric gewracht in die weke dair na V dage V sc⁷⁰

5 sc ... pl ... vl

Item Wouter V dage XXVIII pl II vliguijt⁷¹

...,.. sc 28 pl 2 vl

Item meester Henric in die weke dair na gewracht III dage III sc⁷²

3 sc ... pl ... vl

Item Wouter III dage XVII pl ½ vliguijt⁷³

...,.. sc 17 pl 0,5 vl

⁶² De 119 gulden = 119*3 lichte schilden = 357 lichte schilden werden omgerekend naar 52 oude schilden 10 s 11,5 d =(1 oude schild = 606 d)= 52*606 + 10*12 + 11,5 d pajment = 31.512 + 120 + 11,5 d pajment = 31.643,5 d pajment. Dan 1 lichte schild = 31.643,5/357 d pajment = 88,637 d pajment = (31.643,5/606)/357 oude schild = 0,146 oude schild.

⁶³ Het dagloon van de meester (stratemaker) in mei 1400 was 12 plakken = 1 lichte schild.

⁶⁴ Er werd door de knaep 5 dagen gewerkt voor 18 vlieguten per dag: in totaal 5*18 vl = 90 vlieguten. Deze 90 vlieguten werden omgerekend naar 25 plakken 2,5 vliegute. Dan 25 plakken = 90 - 2,5 vliegute = 87,5 vliegute. Dan 1 plak = 87,5/25 vliegute = 3,5 vliegute.

Het dagloon van de knaep (van de stratemaker) in mei 1400 was 18 vlieguten = 18/3,5 plak = (18/3,5)/12 lichte schild = 0,429 lichte schild.

⁶⁵ Het dagloon van Jan Edelman (in mei 1400) was 5 plakken 0,5 vliegute = 5 + 1/7 plak = (5 + 1/7)/12 lichte schild = 0,429 lichte schild.

⁶⁶ Het dagloon van de meester (stratemaker) in mei 1400 was 12 plakken = 1 lichte schild.

⁶⁷ Er werd door de knaep 6 dagen gewerkt voor 20 vlieguten per dag: in totaal 120 vlieguten. Deze 120 vlieguten werden omgerekend naar 34 plakken 1 vliegute. Dan 34 plakken = 120 - 1 vliegute = 119 vliegute. Dan 1 plak = 119/34 vliegute = 3,5 vliegute.

Het dagloon van de knaep (van de stratemaker) in mei 1400 was 20 vlieguten = 20/3,5 plak = (20/3,5)/12 lichte schild = 0,476 lichte schild.

⁶⁸ Het dagloon van de meester (stratemaker) in juni 1400 was 12 plakken = 1 lichte schild.

⁶⁹ Als we ervan uitgaan dat 1 vliegute = 2/7 plak dan werd er door de knaep 5 dagen gewerkt voor in totaal: 28 plakken 2 vlieguten = 28 + 4/7 plak = (28 + 4/7)/12 lichte schild.

Het dagloon van de knaep (van de stratemaker) in juni 1400 was = ((28 + 4/7)/12)/5 lichte sc = 0,476 lichte schild.

⁷⁰ Het dagloon van de meester (stratemaker) in juni/juli 1400 was 12 plakken = 1 lichte schild.

⁷¹ Als we ervan uitgaan dat 1 vliegute = 2/7 plak, dan werd er door de knaep 5 dagen gewerkt voor in totaal: 28 plakken 2 vlieguten = 28 + 4/7 plak = (28 + 4/7)/12 lichte schild. Het dagloon van de knaep (van de stratemaker) in juni/juli 1400 was ((28 + 4/7)/12)/5 lichte schild = 0,476 lichte schild.

⁷² Het dagloon van de meester (stratemaker) in juli 1400 was 12 plakken = 1 lichte schild.

⁷³ Als we ervan uitgaan dat 1 vliegute = 2/7 plak dan werd er door de knaep 3 dagen gewerkt voor in totaal: 17 plakken ½ vliegute = 17 + 1/7 plak = (17 + 1/7)/12 lichte schild.

Het dagloon van de knaep (van de stratemaker) in juli 1400 was ((17 + 1/7)/12)/3 lichte schild = 0,476 lichte schild.

Item meester Henric in die weke voir sente Jacobs dach (voor zo 25-07-1400)
 gewracht IIII dage IIII sc⁷⁴ 4 sc ... pl ... vl
 Item Wouter IIII dage XXII pl III vliguijt⁷⁵ ... sc 22 pl 3 vl
 Item Floer Coelborns geuert C ende een karre sands steens ende eerde
 gegeven van elker karren III vliguijt maken VII sc IX vliguijt⁷⁶
 7 sc ... pl 9 vl
 Item Gielis van Vechel geuert in die Colperstraet LXVII karren sands
 eerden ende steens die karre om III vliguijt maken IIII sc IX pl I^{1/2}
 vliguijt⁷⁷ 4 sc 9 pl 1,5 vl
 Item Jan Philips aldair geuert LXXIIII karren eerden sands ende steens te
 III vliguijt die karre maken V sc III pl I^{1/2} vl⁷⁸ 5 sc 3 pl 1,5 vl
 Item meester Henric gewracht in die weke na sente Jacobs dach (na zo 25-07-
 1400) V^{1/2} dach V^{1/2} sc⁷⁹ 5,5 sc ... pl ... vl
 Item Wouter VI dage XXXIIII pl I vliguijt⁸⁰ ... sc 34 pl 1 vl
 Item Gielis van Vechel ende Jan Philips noch geuert C ende X karren calx
 steens sands ende eerden van den karren III vliguijt maken VII sc X p[l] I
 vliguijt⁸¹ 7 sc 10 pl 1 vl
 Item meester Henric gewracht in die weke na sente Peters dach (na zo 01-08-
 1400) V dage V sc⁸² 5 sc ... pl ... vl
 Item Ude ter selver tijt V dage des daichs XX vliguijt maken XXVIII pl II
 vliguijt⁸³ ... sc 28 pl 2 vl
 Item meester Jan die Straetmeker gewracht in die weke na sente Bartholomeus
 dach (na di 24-08-1400) IIII^{1/2} dach des daichs XII pl maken IIII^{1/2} sc⁸⁴
 4,5 sc ... pl ... vl
 Item Ude V dage XXVIII pl II vliguijt⁸⁵ ... sc 28 pl 2 vl
 Item meester Jan gewracht in die weke na sente Gielis dach (na wo 01-09-
 1400) V dage V sc⁸⁶ 5 sc ... pl ... vl

⁷⁴ Het dagloon van de meester (stratemaker) in juli 1400 was 12 plakken = 1 lichte schild.

⁷⁵ Als we ervan uitgaan dat 1 vliegute = 2/7 plak, dan werd er door de knaap 4 dagen gewerkt voor in totaal: 22 plakken 3 vlieguten = 22 + 6/7 plak = (22 + 6/7)/12 lichte schild. Het dagloon van de knaap (van de stratemaker) in juli 1400 was ((22 + 6/7)/12)/4 lichte schild = 0,476 lichte schild.

⁷⁶ Er werden 101 karren vervoerd voor 3 vlieguten per kar: in totaal 101*3 vl = 303 vlieguten. Deze 303 vlieguten werden omgerekend naar 7 lichte schilden 9 vlieguten. Dan 7 lichte schilden = 7*12 plakken = 84 plakken = 303 - 9 vlieguten = 294 vlieguten. Dan 1 plak = 294/84 vlieguten = 3,5 vliegute.

⁷⁷ Er werden 67 karren vervoerd voor 3 vlieguten per kar: in totaal 67*3 vl = 201 vlieguten. Deze 201 vlieguten werden omgerekend naar 4 lichte schilden 9 plakken 1,5 vliegute. Dan 4 lichte schilden 9 plakken = 4*12 + 9 plakken = 57 plakken = 201 - 1,5 vliegute = 199,5 vliegute. Dan 1 plak = 199,5/57 vliegute = 3,5 vliegute.

⁷⁸ Er werden 74 karren vervoerd voor 3 vlieguten per kar: in totaal 74*3 vl = 222 vlieguten. Deze 222 vlieguten werden omgerekend naar 5 lichte sc 3 pl 1,5 vliegute. Dan 5 lichte sc 3 pl = 5*12 + 3 plakken = 63 plakken = 222 - 1,5 vliegute = 220,5 vliegute. Dan 1 plak = 220,5/63 vliegute = 3,5 vliegute.

⁷⁹ Het dagloon van de meester (stratemaker) in juli 1400 was 12 plakken = 1 lichte schild.

⁸⁰ Als we ervan uitgaan dat 1 vliegute = 2/7 plak dan werd er door de knaap 6 dagen gewerkt voor 34 plakken 1 vliegute = 34 + 2/7 plak = (34 + 2/7)/12 lichte schild. Het dagloon van de knaap (van de stratemaker) in juli 1400 was ((34 + 2/7)/12)/6 lichte schild = 0.476 lichte schild.

⁸¹ Er werden 110 karren vervoerd voor 3 vlieguten per kar: in toaal 110*3 vl = 330 vlieguten. Deze 330 vlieguten werden omgerekend naar 7 lichte sc 10 pl 1 vl. Dan 7 lichte sc 10 pl = 7*12 + 10 pl = 94 plakken = 330 - 1 vl = 329 vlieguten. Dan 1 plak = 329/94 vl = 3,5 vliegute.

⁸² Het dagloon van de meester (stratemaker) in augustus 1400 was 1 lichte schild.

⁸³ Er werd 5 dagen gewerkt voor 20 vlieguten per dag: in totaal 100 vlieguten. Deze 100 vlieguten werden omgerekend naar 28 plakken 2 vlieguten. Dan 28 plakken = 100 - 2 vl = 98 vlieguten. Dan 1 plak = 98/28 vlieguten = 3,5 vliegute. Voor 5 dagen werken werd in totaal betaald 28 plakken 2 vlieguten = 28 + 4/7 plak = (28 + 4/7)/12 lichte schild. Het dagloon in augustus 1400 was ((28 + 4/7)/12)/5 lichte schild = 0,476 lichte schild.

⁸⁴ Het dagloon van de meester (stratemaker) in augustus 1400 was 1 lichte schild.

⁸⁵ Als we ervan uitgaan dat 1 vliegute = 2/7 plak, dan werd er 5 dagen gewerkt voor in totaal 28 pl 2 vlieguten = 28 + 4/7 vlieguten = (28 + 4/7)/12 lichte schild. Het dagloon in augustus 1400 was ((28 + 4/7)/12)/5 lichte schild = 0,476 lichte schild.

⁸⁶ Het dagloon van de meester (stratemaker) in september 1400 was 1 lichte schild.

Item Ude V dage XXVIII pl II vliguijt ⁸⁷	...,..	sc	28	pl	2	vl
Item meester Henric gewracht in die selve weke V dage V sc ⁸⁸						
			5	sc	...	pl ... vl
Item meester Henric gewracht in die weke na ons vrouwen dach nativitas (na wo 08-09-1400) V dage V sc ⁸⁹			5	sc	...	pl ... vl
Item meester Jan V dage V sc ⁹⁰			5	sc	...	pl ... vl
Item Ude V dage XXVIII pl II vliguijt ⁹¹	...,..	sc	28	pl	2	vl
Item meester Henric gewracht in die weke voir sente Matheus dach (voor di 21-09-1400) IIII dage IIII sc ⁹²			4	sc	...	pl ... vl
p.82						
Item meester Jan IIII dage IIII sc ⁹³			4	sc	...	pl ... vl
Item Ude IIII dage XXII pl III vliguijt ⁹⁴	...,..	sc	22	pl	3	vl
Item meester Henric in die weke daer na gewracht IIII dage IIII sc ⁹⁵						
			3	sc	...	pl ... vl
Item Ude IIII dage XVII pl ½ vliguijt ⁹⁶	...,..	sc	17	pl	0,5	vl
Item Ude gewracht in die weke voir sente Baven dach (voor vr 01-10-1400) II dage XI pl I½ vliguijt ⁹⁷	...,..	sc	11	pl	1,5	vl
Item Jan Philips ende sijn geselle noch gevuert C karren sands eerden steens ende calx van den karren IIII vliguijt maken VII sc ende VI vliguijt ⁹⁸						
			7	sc	...	pl 6 vl
			103	sc	389	pl 44,5 vl
(45,5 vl = 13 pl)			103	sc	402	pl -1 vl
(402 pl = 33,5 sc)			136,5	sc	..	pl -1 vl

Summa C XXXVI½ lichten scilt min I vliguijt maken XIX½ aude scilt I quartier X solidi V denarii pajment⁹⁹.

Dits gegeven om steen calc sant ende leem ende dat daer toe hoirt int halve jair voirscr.

In den irsten gecoft tegen Rolof van Gorichem III last steens elc last om XVIII gulden maken C LXII licht scilden¹⁰⁰ 162 sc .. pl

⁸⁷ Als we ervan uitgaan dat 1 vliegute = 2/7 plak, dan werd er 5 dagen gewerkt voor in totaal 28 pl 2 vlieguten = 28 + 4/7 vlieguten = (28 + 4/7)/12 lichte schild. Het dagloon in augustus 1400 was ((28 + 4/7)/12)/5 lichte schild = 0,476 lichte schild.

⁸⁸ Het dagloon van de meester (stratemaker) in september 1400 was 1 lichte schild.

⁸⁹ Het dagloon van de meester (stratemaker) in september 1400 was 1 lichte schild.

⁹⁰ Het dagloon van de meester (stratemaker) in september 1400 was 1 lichte schild.

⁹¹ Als we ervan uitgaan dat 1 vliegute = 2/7 plak, dan werd er 5 dagen gewerkt voor in totaal 28 pl 2 vlieguten = 28 + 4/7 vlieguten = (28 + 4/7)/12 lichte schild. Het dagloon in augustus 1400 was ((28 + 4/7)/12)/5 lichte schild = 0,476 lichte schild.

⁹² Het dagloon van de meester (stratemaker) in september 1400 was 1 lichte schild.

⁹³ Het dagloon van de meester (stratemaker) in september 1400 was 1 lichte schild.

⁹⁴ Als we ervan uitgaan dat 1 vliegute = 2/7 plak, dan werd er 4 dagen gewerkt voor in totaal 22 pl 3 vl = 22 + 6/7 plak = (22 + 6/7)/12 lichte schild. Een dagloon in september 1400 was ((22 + 6/7)/12)/4 lichte schild = 0,476 lichte schild.

⁹⁵ Het dagloon van de meester (stratemaker) in september 1400 was 1 lichte schild.

⁹⁶ Als we ervan uitgaan dat 1 vliegute = 2/7 plak, dan werd er 3 dagen gewerkt voor in totaal 17 pl 0,5 vliguijt = 17 + 1/7 plak = (17 + 1/7)/12 lichte schild. Een dagloon in september 1400 was ((17 + 1/7)/12)/3 lichte schild = 0,476 lichte schild.

⁹⁷ Als we ervan uitgaan dat 1 vliegute = 2/7 plak, dan werd er 2 dagen gewerkt voor 11 plakken 1,5 vliegute = 11 + 3/7 plak = (11 + 3/7)/12 lichte schild. Het dagloon was ((11 + 3/7)/12)/2 lichte schild = 0,476 lichte schild.

⁹⁸ Er werden 100 karren vervoerd voor 3 vl per kar: in totaal 100*3 vl = 300 vlieguten. De 300 vlieguten werden omgerekend naar 7 lichte sc 6 vlieguten. Dan 7 lichte scilden = 7*12 plakken = 84 plakken = 300 - 6 vlieguten = 294 vlieguten. Dan 1 plak = 294/84 vl = 3,5 vliegute.

⁹⁹ Als we ervan uitgaan dat 1 vliegute = 2/7 plak, dan werden de 136,5 lichte schild - 1 vliegute = 136,5 - (2/7)/12 lichte schild omgerekend naar 19,75 oude schild 10 s 5 d = (1 oude schild = 606 d) = 19,75*606 + 10*12 + 5 d pajment = 11.968,5 + 120 + 5 d pajment = 12.093,5 d pajment. Dan 1 lichte schild = 12.093,5/(136,5 - (2/7)/12) d pajment = 88,613 d pajment = (12.093,5/606)/(136,5 - (2/7)/12) oude schild = 0,146 oude schild.

¹⁰⁰ Er werd betaald 3*18 gulden = 54 gulden die werden omgerekend naar 162 lichte scilden. Dan 1 gulden = 162/54 lichte schild = 3 lichte schild.

Item gecoft tegen Jans Neve van Mere van Remunde XXX mudde ende I sester
calx elc mud om XXVI pl maken LXV sc III pl I doijtken¹⁰¹

	65	sc	3	pl	1	duit
--	----	----	---	----	---	------

Item van elken mud te beslane IX vlieguyjt maken V sc VII pl¹⁰²

	5	sc	7	pl		
--	---	----	---	----	--	--

Item gegeven Andries van Orten om XXXVII pleiten sands gebesicht totten
tottten straten ende den calc mede te beslane XXXVII sc

	37	sc	..	pl		
--	----	----	----	----	--	--

Item den selven om II pleiten leems II½ sc

	2,5	sc	..	pl		
--	-----	----	----	----	--	--

Item gegeven noch den selven om X^m steens onder die craen geleverd elc
dusent XLVI pl maken XXXVIII sc IIII pl

	38	sc	4	pl		
--	----	----	---	----	--	--

Item noch den selven om een dusent steens XLVI pl

	..	sc	46	pl	. duit	
	309,5	sc	60	pl	1	duit
	314,5	sc	..	pl	1	duit

(60 pl = 5 sc)

Summa III^c XIII½ lichten scilt I doijtken maken XLVI aude scilden min VI
denarii pajment¹⁰³.

Dits gegeven van poerten bruggen sluzen ende diken te maken int halve jair
voirscr.

In den irsten Steesken¹⁰⁴ gewracht mit II knechten in die weke voir dat men
die heiligen droech (voor ..-..-1400) in den toeren bi den boem II dage
elken gegeven des daichs X pl maken V licht scilden¹⁰⁵

	5	sc	..	pl	..	vl
--	---	----	----	----	----	----

Item gecoft tegen Dirc Wer I½^c voet plancken opten toeren gebesicht dat
hondert om IIII½ sc maken VI sc IX pl

	6	sc	9	pl	..	vl
--	---	----	---	----	----	----

Item gecoft tegen Steesken II barcoen stuc XVIII pl ende I hout van XXX
voeten om XVIII plakken ende III bout stuc IX pl maken VI sc IX pl

	6	sc	9	pl	..	vl
--	---	----	---	----	----	----

Item Staes gewracht aen Pinappels brugge des vridagen voir die cruijsweke
(vr ..-..-1400) mit enen knecht des saterdagen mit II knechten ende elken
des daichs gegeven X pl maken IIII sc II pl¹⁰⁶

	4	sc	2	pl	..	vl
--	---	----	---	----	----	----

Item gecoft tegen Stasen XXXVI keperhouten die aen die brugge gebesicht
sijn stuc IIII½ pl maken XIII½ sc

	13,5	sc	..	pl	..	vl
--	------	----	----	----	----	----

Item den selven om enen bout IX pl

	..	sc	9	pl	..	vl
--	----	----	---	----	----	----

Item gecoft tegen Heinen Matheus X clampeen opte twe bruggen opt
Hintamereijnde verwracht stuc XII pl maken X sc

	10	sc	..	pl	..	vl
--	----	----	----	----	----	----

Item Jan Peter Oers enen bout om X pl

	..	sc	10	pl	..	vl
--	----	----	----	----	----	----

p.83.

Item van dese voirs hout te vueren VII pl

	..	sc	7	pl	..	vl
--	----	----	---	----	----	----

Item doen men den boem verdingde te maken van trecken ende van hoechselen
gegeven III gulden maken IX sc

	9	sc	..	pl	..	vl
--	---	----	----	----	----	----

Item den boem verdingt te maken bi rade der gemeijnre stat om C ende enen
gulden maken III^c III sc

	303	sc	..	pl	..	vl
--	-----	----	----	----	----	----

¹⁰¹ De 30 mudden kalk kostten 30*26 plakken = 780 plakken = 780/12 lichte schild = 65 lichte
schild. Dan is de prijs van 1 sester kalk 3 plakken 1 duit. Als er 8 zester in één mud gaan
(zoals dat bij koren het geval is) dan is de prijs van 1 mud gelijk aan 8*(3 plakken 1 duit) =
24 plakken 8 duiten. Deze 24 plakken 8 duiten moeten gelijk zijn aan 26 plakken. Dan zijn 8
duiten gelijk aan 2 plakken: 1 plak = 4 duiten.

¹⁰² Als we ervan uitgaan dat 1 mud = 8 zester, dan moesten er 30 mud 1 zester kalk = 30 + 1/8
mud kalk worden beslagen. Dit kostte 9 vlieguten per mud: in totaal (30 + 1/8)*9 vlieguten =
270 + 9/8 vliegute = (270 + 9/8)*(2/7) plak = 540/7 + 18/56 plak = (540/7 + 18/56)/12 lichte
schild = 6,455357 lichte schild = 6 lichte schilden 5,5 plak. Dit klopt dus niet.
Er moeten 30 + 1/8 mud beslagen worden voor in totaal 5 lichte schilden 7 plakken = 5*12 + 7
plakken = 67 plakken = 67*3,5 vlieguten. Dan kostte dit per mud (67*3,5)/(30 + 1/8) vliegute =
7,784 vliegute.

¹⁰³ Als 1 doijtken = ¼ plak, dan werden de 314,5 lichte schild 1 doijtken = 314,5 + 1/48
lichte schild omgerekend naar 46 oude schilden - 6 d = (1 oude schild = 606 d) = 46*606 - 6 d
pajment = 27.876 - 6 d pajment = 27.870 d pajment. Dan 1 lichte schild = 27.870/(314,5 +
1/48) d pajment = 88,611 d pajment = (27.870/606)/(314,5 + 1/48) oude schild = 0,146 oude
schild.

¹⁰⁴ Waarschijnlijk is dit Steesken Vranck die Tijmmerman.

¹⁰⁵ Het dagloon voor een timmerman en zijn knechten was 10/12 lichte sc = 0,833 lichte schild.

¹⁰⁶ Het dagloon voor een timmerman en zijn knechten was 10/12 lichte sc = 0,833 lichte schild.

Item gegeven van IIII calumpnen¹⁰⁷ die sij meer aen den boem gemaect hebben dan sij verdingt hadden IIII gulden maken XII sc 12 sc .. pl .. vl

Item Sander ende sijn geselle gewracht aen die vier leemen eren die sij in den toernen bi den boem geleet hebben IX dage elken des daichs XVIII vliguijt maken VII sc VIII pl II vliguijt¹⁰⁸ 7 sc 8 pl 2 vl

Item gegeven Hille Raesen om I½ vijme stroes die men in dat leem hacte XII pl .. sc 12 pl .. vl

Item Jacob Stevens om I vijme stroes VIII pl .. sc 8 pl .. vl

Item Dirc Wrans ende sijn geselle gewracht in die weke na sente Peters dach (na zo 01-08-1400) elc II dage elken des daichs gegeven XII pl maken IIII sc¹⁰⁹ 4 sc .. pl .. vl

Item die selve gewracht in die weke voir ons vrouwen dach assumpcio (voor zo 15-08-1400) V dage maken X sc¹¹⁰ 10 sc .. pl .. vl

Item die selve in die weke na ons vrouwen dach vors (na 15-08-1400) gewracht VI dage maken XII sc¹¹¹ 12 sc .. pl .. vl

Item Herman hoir uperknecht gewracht ter selver tijt te samen XIII dage des daichs VII pl maken VII sc VII pl¹¹² 7 sc 7 pl .. vl

Item Staes gewracht aen die valpoert opt Hintamereijnde ende aen die valpoert voir sHeilichs Cruijs poert aen die Bazeldoncsche brugge ende aen die craen te samen V dage des daichs X pl maken IIII sc II pl¹¹³ 4 sc 2 pl .. vl

Item gecoft tegen Staesen II houten van XXX voeten stuc XXVI pl ende een keperhout om VI pl gebesicht aen die borijs¹¹⁴ die leghet bi Jan Gerijs maken te samen IIII sc X pl 4 sc 10 pl .. vl

Item Dirc Wrans gewracht mit Peter sinen geselle in die weke doen sente Bartholomeus dach (rond di 24-08-1400) was aen heren Geerlex Brugge V dage elken des daichs XII pl maken X sc¹¹⁵ 10 sc .. pl .. vl

Item Herman hoir knecht ten selven mael geupert V dage des daichs VII pl maken II½ sc V pl¹¹⁶ 2,5 sc 5 pl .. vl

Item in die weke dair na Peter van Broehoven aldair gewracht VI dage VI sc¹¹⁷ 6 sc .. pl .. vl

Item Herman sijn knecht VI dage maken III½ sc¹¹⁸ 3,5 sc .. pl .. vl

Item Dirc Wrans ende Peter van Broehoven aen die Baazeldoncsche brugge binnen der poerten ende aen die waterpoert in die weke voir sHeilichs Cruijs dach (voor di 14-09-1400) V dage maken X sc¹¹⁹ 10 sc .. pl .. vl

Item Herman hoir knaep V dage maken II½ sc V pl 2,5 sc 5 pl .. vl

Item Staes gewracht bi Jan Gerijs aen die straet enen dach X pl¹²⁰ .. sc 10 pl .. vl

Item gecoft tegen Staesen een planc opte zue te leggen om II sc 2 sc .. pl .. vl

¹⁰⁷ Middelnederlandsch Handwoordenboek 1911, colomme, zuil, paal.

¹⁰⁸ Er werd door beiden 9 dagen gewerkt voor 18 vl per dag: in totaal $2 \cdot 9 \cdot 18 \text{ vl} = 324$ vlieguten. Deze 324 vlieguten werden omgerekend naar 7 lichte sc 8 pl 2 vlieguten. Dan 7 lichte sc 8 pl = 92 plakken = $324 - 2 \text{ vlieguten}$. Dan 1 plak = $322/92 \text{ vliegute} = 3,5 \text{ vliegute}$. Een dagloon was $18 \text{ vl} = 18 \cdot 2/7 \text{ pl} = 36/7 \text{ pl} = (36/7)/12 \text{ lichte sc} = 0,429 \text{ lichte schild}$.

¹⁰⁹ Een dagloon in augustus 1399 was 1 lichte schild.

¹¹⁰ Een dagloon in augustus 1399 was 1 lichte schild.

¹¹¹ Een dagloon in augustus 1399 was 1 lichte schild.

¹¹² Een dagloon opperen in augustus 1399 was $7/12 \text{ lichte schild} = 0,583 \text{ lichte schild}$.

¹¹³ Een dagloon voor een timmerman was $10/12 \text{ lichte schild} = 0,833 \text{ lichte schild}$.

¹¹⁴ Middelnederlandsch Handwoordenboek 1911, borie, draechberie.

¹¹⁵ Een dagloon voor waarschijnlijk een meester en zijn gezelschap in augustus 1399 was 1 lichte schild.

¹¹⁶ Een dagloon opperen in augustus 1399 was $7/12 \text{ lichte schild} = 0,583 \text{ lichte schild}$.

¹¹⁷ Een dagloon was 1 lichte schild.

¹¹⁸ Er werd 6 dagen gewerkt voor in totaal 3,5 lichte schild. Een dagloon voor een knecht in augustus 1399 was $3,5/6 \text{ lichte schild} = 0,583 \text{ lichte schild}$.

¹¹⁹ Een dagloon was 1 lichte schild.

¹²⁰ Een dagloon voor een timmerman was $10/12 \text{ lichte schild} = 0,833 \text{ lichte schild}$.

Item een pleit gehuert tegen Jannes van Ulencoten XV dage lanc elcs daichs
om XII vliguijt maken IIII sc III pl I½ vliguijt¹²¹ 4 sc 3 pl 1½ vl
Item Peter van Broehoven gewracht aen den boem I½ dach des daichs XII pl
maken XVIII pl¹²² .. sc 18 pl .. vl
Item Hanneken Meijnen sijn uperknecht I dach VII pl¹²³ .. sc 7 pl .. vl
457 sc 141 pl 3½ vl
(3½ vl = 1 pl) 457 sc 142 pl
(132 pl = 11 sc) 468 sc 10 pl

Summa IIII^c LXVIII licht scilden X placken maken LXVIII½ aude scilt II
solidi X denarii pajment¹²⁴.

p.84

Dits gegeven van dat opt raethuijs gehaelt ende gebesicht is int halve jair
voirscr.

Item tot Wonders gehaelt VI^c worsten elc C VI licht scilden maken XXXVI sc
36 sc .. pl

Item gehaelt tot Zoet Wellens LXX libras ruetenre kerssen opt raethuijs
gebornt ende XXIIII libras die die pipers gebesicht hebben elc libra om
IIII pl maken XXXIIII sc 33 sc .. pl

Item noch aldair gehaelt I lib wessen kerssen om XIIII pl .. sc 14 pl
69 sc 14 pl
(12 pl = 1 sc) 70 sc 2 pl

Summa LXX licht scilden II placken maken X aude scilden XIIII solidi II
denarii pajment¹²⁵.

Dits gegeven om donrebussen ende van den rabaudeken¹²⁶ te maken ende van dat
daer toe gebesicht is int halve jair voirscr

In den irsten Peter die Rademeker ende sijn geselle gesaghet II dage hen
beijden des daichs gegeven XXVIII pl maken IIII sc VIII pl¹²⁷

4 sc 8 pl .. vl
Item Peter ende Berijs gesaghet II dage also maken IIII sc VIII pl¹²⁸

4 sc 8 pl .. vl
Item Jan Kalaber gewracht aen die rabaudekens te samen XVI dage elcs daichs
XIIII pl maken XVIII sc VIII pl¹²⁹ 18 sc 8 pl .. vl

Item gegeven van den wilgen opten dijc te vueren IX pl
.. sc 9 pl .. vl

Item gecoft tegen Heinen van der Heijden IIIII wilgen plancken om XIIII pl
.. sc 13 pl .. vl

Item Jan Buke gegeven van den II rabaudeken van den Vuchteren dijc tot
Willems van Lit te vueren VI pl .. sc 6 pl .. vl

¹²¹ Er werd een pleit gehuurd voor 15 dagen voor 12 vlieguten per dag: in totaal 15*12
vlieguten = 180 vlieguten. Deze 180 vlieguten werden omgerekend naar = 4 lichte sc 3 pl 1,5
vliegute. Dan 4 lichte sc 3 pl = 51 plakken = 180 - 1,5 vliegute = 178,5 vliegute. Dan 1 plak
= 178,5/51 vliegute = 3,5 vliegute. De huur van een pleit kostte per dag 12 vlieguten = 24/7
plak = (24/7)/12 lichte schild = 0,286 lichte schild.

¹²² Een dagloon was 1 lichte schild.

¹²³ Een dagloon voor een opperknecht was 7/12 lichte schild = 0,583 lichte schild.

¹²⁴ De 468 lichte schilden 10 plakken = 468 + 10/12 lichte schild werden omgerekend naar 68,5
oude schild 2 s 10 d =(1 oude schild = 606 d)= 68,5*606 + 2*12 + 10 d pajment = 41.511 + 24 +
10 d pajment = 41.545 d pajment. Dan 1 lichte schild = 41.545/(468 + 10/12) d pajment =
88,614 d pajment = (41.545/606)/(468 + 10/12) oude schild = 0,146 oude schild.

¹²⁵ De 70 lichte schilden 2 plakken = 70 + 2/12 lichte schild werden omgerekend naar 10 oude
schilden 13 s 2 d =(1 oude schild = 606 d)= 10*606 + 13*12 + 2 d pajment = 6.060 + 156 + 2 d
pajment = 6.218 d pajment. Dan 1 lichte schild = 6.218/(70 + 2/12) d pajment = 88,618 d
pajment = (6.218/606)/(70 + 2/12) oude schild = 0,146 oude schild.

¹²⁶ Middelnederlandsch Handwoordenboek 1911, Ribaudekijn, een soort van spiets- of
schichtwerper (een krijgswerktuig), later: een klein stuk geschut.

¹²⁷ Het dagloon voor een zager was 14/12 lichte schild = 1,167 lichte schild.

¹²⁸ Het dagloon voor een zager was 14/12 lichte schild = 1,167 lichte schild.

¹²⁹ Een dagloon was 14/12 lichte schild = 1,167 lichte schild.

Item gehaelt tot Willems van Lit III ^c XII $\frac{1}{2}$ libras ijsers aen die rabaudekens gebesicht elc libra om III $\frac{1}{2}$ pl maken XCI sc I $\frac{1}{2}$ pl I vliguijt ¹³⁰	91	sc	1,5	pl	1	vl
Item gecoft tegen Willem voirs IIIII loet bussen ¹³¹ stuc I $\frac{1}{2}$ gulden ende II steenbusken ¹³² stuc V gulden maken XLVIII sc	48	sc	..	pl	..	vl
Item noch aldair gehaelt aen laschijser scotspikereren ende anderen nagelen te samen V sc VIII pl	5	sc	8	pl	..	vl
Item noch om VIII bande tot den raden van den rabaudeken XXVIII $\frac{1}{2}$ pl I vliguijt	..	sc	28,5	pl	1	vl
Item om IIIII raden XII sc	12	sc	..	pl	..	vl
Item om II assen II sc	2	sc	..	pl	..	vl
Item Alart van Wiel om VII wilgen X $\frac{1}{2}$ sc	10,5	sc	..	pl	..	vl
Item Jan van Coelen om I eijken hout III $\frac{1}{2}$ sc	3,5	sc	..	pl	..	vl
Item gegeven den meester doe men die rabauden proevede mit sinen gesellen te verdrincken V pl $\frac{1}{2}$ vliguijt	..	sc	5	pl	$\frac{1}{2}$	vl
Item gehaelt tot Jan Peter Oers $\frac{1}{2}$ wagenscot ¹³³ ende I eijken sperre ¹³⁴ om XII pl	..	sc	12	pl	..	vl
Item noch aldair I sperre van XXX voeten om XVIII pl	..	sc	18	pl	..	vl
Item noch II halve wagenscot ende I dennen sperre te samen om XII pl	..	sc	12	pl	..	vl
Item Jan Kalaber noch gewracht aen die rabaudekens II $\frac{1}{2}$ dach des daichs XIIII pl maken II $\frac{1}{2}$ sc V pl	2,5	sc	5	pl	..	vl
	200,5	sc	142	pl	2 $\frac{1}{2}$	vl
(138 pl = 11,5 sc)	212	sc	4	pl	2 $\frac{1}{2}$	vl

Summa II^c XII licht scilden IIIII placken II $\frac{1}{2}$ vliguijt maken XXXI auden scilden II solidi X denarii paijment¹³⁵.

Dits gegeven van harden dake int halve jair voirs cr.

In den irsten Andries Hoppenbrouwers IX roeden leijdaex IX aude scilden	9	sc
Item Claes Henric sHoesschen soen IX roeden leijdaex IX sc	9	sc
Item Jan van Berke VI $\frac{1}{2}$ roede leijdaex VI $\frac{1}{2}$ sc	6,5	sc
	24,5	sc

p.85

Summa XXIIII $\frac{1}{2}$ aude scilt.

Dits gegeven van alrehande saken int halve jair voirs cr.

In den isten gegeven Henneken Loeze VIII dage na paesschen (zo 25-04-1400) tot enen hoerne V licht scilden

	5	sc	..	pl	.	vl
Item meester Jan van Best gehaelt tot Ywijns van den Grave II boeken papiers in der stat boec te binden doe men dat jaer gedinge dingde om XVI pl	..	sc	16	pl	.	vl

¹³⁰ 312,5 pond ijzer van 3,5 plak per pond: in totaal 312,5*3,5 plak = 1.093,75 plak = 1.092 + 1,75 plak = 91*12 + 1,5 plak + 0,25 plak = 91 lichte schilden, 1,5 plak + 0,25 plak. Dit moet gelijk zijn aan 91 lichte sc I $\frac{1}{2}$ pl I vliguijt. Dan moet 1 vliguijt = 0,25 plak. Mogelijk een afronding in een relatief grote omrekening.

¹³¹ Middelnederlandsch Handwoordenboek 1911, lootbusse, vuurwapens voor loden kogels.

¹³² Middelnederlandsch Handwoordenboek 1911, steenbusse, bus waaruit stenen kogels geschoten worden.

¹³³ Middelnederlandsch Handwoordenboek 1911, wagenscot, op een bepaalde wijze gezaagd eikenhout.

¹³⁴ Middelnederlandsch Handwoordenboek 1911, sparre of sperre, lange dunne paal, dakspar, lange lat, stang.

¹³⁵ Als we ervan uitgaan dat 1 vliegute = 2/7 plak, dan werden de 212 lichte schild 4 pl 2,5 vl = 212 + 4/12 + (5/7)/12 lichte schild omgerekend naar 31 oude schilden 2 s 10 d = (1 oude schild = 606 d) = 31*606 + 2*12 + 10 d paijment = 18.786 + 24 + 10 d paijment = 18.820 d paijment. Dan 1 lichte schild = 18.820/(212 + 4/12 + (5/7)/12) d paijment = 88,609 d paijment = (18.820/606)/(212 + 4/12 + (5/7)/12) oude schild = 0,146 oude schild.

Item van den huijsken te maken daer Pic in te wonen plach enen peter maken VI sc V pl¹³⁶ 6 sc 5 pl . vl
 Item van den bussen opten drie poerten te vueren ende van II tonnen pilen te halen tot Willem Scilders VI pl ... sc 6 pl . vl
 Item van den trompet te souderen¹³⁷ VII pl ½ vlig ... sc 7 pl ½ vl
 Item gegeven onsen piperen te verdrincken des saterdagen snachts doe men onse vrouwen dragen soude (za 26-06-1400) om dat sij mitter stat waecten IX pl ... sc 9 pl . vl
 Item den piperen doe men onse vrouwe droech (zo 27-06-1400) van II nachten die sij mitten gemeijnre stat waecten VI gulden maken XVIII sc 18 sc .. pl . vl
 Item gegeven den piperen doe sij mitter stat tot Oesterwijn waren V gulden maken XV sc 15 sc .. pl . vl
 Item betaelt tot Stamelarts van der steden knechten cost van Bruessel ende van Loeven VIII dage na dat men onse vrouwe droech (zo 04-07-1400) V sc VIII pl 5 sc 8 pl . vl
 Item in die weke dair na den selven knechten VIII sc 8 sc .. pl . vl
 Inden' in die weke dair na den selven knechten X sc II pl 10 sc 2 pl . vl
 Item van II tonnen pilen opten sulre te dragen IIII½ vliguijt ... sc .. pl 4½ vl
 Item gedroncken voir dat raethuijs doen die stat tot Oesterwijn was VI der stat kannen biers elc kanne XII vliguijt maken XX pl II vliguijt¹³⁸ ... sc 20 pl 2 vl
 Item betaelt tot Hein van den Grave voir des greven knecht van Cleve in die weke voir ons vrouwen dach assumpcio (voor zo 15-08-1400) IIII sc IIII pl 4 sc 4 pl . vl
 Item van enen doden verken uter stat te vueren IIII pl ... sc 4 pl . vl
 Item gegeven den bisscop die uijt Grieken quam bi rade der stat II peter maken XII sc X pl¹³⁹ 12 sc 10 pl . vl
 Item Art Scaden om I cluijster aen die waterpoert bi sHeilichs Cruijs poert XII pl ... sc 12 pl . vl
 Item Wouter Wal van alrehande ijserwerc int halve jair voirs cr LXIII sc VIII pl 63 sc 8 pl . vl
 Item Beernt die Sloetmeker om III slote die aen der dekenen kisten sijn IIII½ sc 4,5 sc .. pl . vl
 Item doen die stat tot Oesterwijn tot Tilborch ende tot Gestel was die scepenen ende die goede lude verteert XVI gulden II pl maken XLVIII sc II pl 48 sc 2 pl . vl
 Item Godert Rolants knaep van boden broede dat Sander des Veren¹⁴⁰ ende Jan die Loze¹⁴¹ doet waren II Hollant gulden maken VIII sc VIII pl¹⁴²

¹³⁶ De gulden pieter werd omgerekend naar 6 lichte schilden 5 plakken = 6 + 5/12 lichte schild. Als we ervan uitgaan dat 1 lichte schild = 88,6 d pajment, dan 1 gulden pieter = 88,6*(6 + 5/12) d pajment = 568,517 d pajment = (1 oude schild = 606 d) = (88,6*(6 + 5/12))/606 oude schild = 0,938 oude schild.

¹³⁷ Middelnederlandsch Handwoordenboek 1911, souderen, solderen.

¹³⁸ Er werden 6 kannen bier gedronken van 12 vlieguten per kan: in totaal 6*12 vl = 72 vlieguten. Deze 72 vlieguten werden omgerekend naar 20 pl 2 vlieguten. Dan 20 plakken = 72 - 2 vlieguten = 70 vlieguten. Dan 1 plak = 70/20 vlieguten = 3,5 vliegute.

¹³⁹ De 2 gulden pieter werden omgerekend naar 12 lichte schilden 10 pl = 12 + 10/12 lichte schild. Dan 1 gulden pieter = (12 + 10/12)/2 lichte schild = 6 + 5/12 lichte schild. Als we ervan uitgaan dat 1 lichte schild = 88,6 d pajment, dan 1 gulden pieter = 88,6*(6 + 5/12) d pajment = 568,517 d pajment = (1 oude schild = 606 d) = (88,6*(6 + 5/12))/606 oude schild = 0,938 oude schild.

¹⁴⁰ p.9 (Brussel, 15 dagen na sint Jan) Item Sander sVeren V s; p.39, (Brussel, 15 dagen na Kerstmis) Sander des Veren V s.

¹⁴¹ p.9 (Brussel, 1 mei) Item Jan die Loeze II s VI d; p.38 (Allerheiligen) Item Jan die Loze II s VI d.

¹⁴² De 2 Hollandse gulden werden omgerekend naar 8 lichte sc 8 pl = 8 + 8/12 lichte schild. Dan 1 Hollandse gulden = (8 + 8/12)/2 lichte schild = 4 + 1/3 lichte schild. Als we ervan uitgaan dat 1 lichte schild = 88,6 d pajment, dan 1 Hollandse gulden = 88,6*(4 + 1/3) d

	8	sc	8	pl	.	vl
Item doe men dese rekeninge dede gegeven II scouthen, VII scepenen, VII gesworenen, II rentmeesteren, IIII clercken elken II quartern wijns die quart van IIII pl maken XIIII sc VIII pl	14	sc	8	pl	.	vl
Item gegeven den here van 'Bustel den here van Hoehstraten ende den here van Helmont elken I scuts capruen costen te samen I½ peter maken IX sc VII½ pl ¹⁴³	9	sc	7,5	pl	.	vl
Item meester Boden van den armen te verwaren int gasthuijs van den alingen jaer VI gulden maken XVIII sc	18	sc	..	pl	.	vl
Item gehaelt tot Hube Wolfs enen reep van XVII pl aen die waterpoert tegen der volre trap ende II reep aen die valbrugge voir sHeilichs Cruijs poert van XVI ponden ende enen reep aen Pinappels poert van XLII ponden ende enen reep aen die waterpoert tegen dat Muntelken van XXXVI ponden elc pont om II plakken maken te samen XVII sc I pl ¹⁴⁴	17	sc	1	pl	.	vl
Item om II calc cupen om enen emer ende enen reep XVI pl	..,.	sc	16	pl	.	vl
	264,5	sc	153,5	pl	7	vl
	277	sc	155,5	pl		

(7 vl = 2 pl)
(150 pl = 12,5 sc)

Summa II^c LXXVII licht scilden V½ plack maken XL½ aude scilt III solidi VIII denarii pajment¹⁴⁵.

p.86

Dits gegeven van den Hintamschen dijc ende der Vuchteren dijc ende van den drie poerten te hueden ende te verwaren int halve jair voirsr.

In den irsten Otten Bruijstens van den Hintamschen dike XVI aude scilden

	16	sc	..	s	.	d
--	----	----	----	---	---	---

Item van den Vuchteren dike C libras pajment maken XXXIX½ sc V s III d pajment¹⁴⁶

	39,5	sc	5	s	3	d
--	------	----	---	---	---	---

Item gegeven den genen die voir die drie poerten sitten ende die begonsten des saterdagen na sente Servaes dach (za 15-05-1400) tot sente Remeijs dage (vr 01-10-1400) toe dat is twintich weken¹⁴⁷ ende elken gegeven ter weken XVIII pl maken XIII sc XVIII s VI d¹⁴⁸

	13	sc	18	s	6	d
--	----	----	----	---	---	---

Item gegeven Daniel Roesmonts ende Gherijt Monics van dat hen die stat meer sculdich bleef dan die lijfpensie beliep die vercoft waert III½ sc

	3,5	sc	..	s	.	d
	72	sc	23	s	9	d

Summa LXXII aude scilden XXIII solidi IX denarii pajment.

pajment = 383,933 d pajment = (1 oude schild = 606 d) = (88,6/606)*(4 + 1/3) oude schild = 0,634 oude schild.

¹⁴³ De 1,5 gulden pieter werden omgerekend naar 9 lichte schilden 7,5 pl = 9 + 7,5/12 lichte schild. Dan 1 gulden pieter = (9 + 7,5/12)/1,5 lichte schild = 6,417 lichte schild. Als we ervan uitgaan dat 1 lichte schild = 88,6 d pajment, dan 1 gulden pieter = (88,6*(9 + 7,5/12))/1,5 d pajment = 568,517 d pajment = ((88,6/606)*(9 + 7,5/12))/1,5 oude schild = 0,938 oude schild.

¹⁴⁴ Er werd gehaald voor 17 plakken + 16 lb + 42 lb 36 lb = 17 plakken 94 lb, elk lb om 2 plakken: in totaal 17 + 94*2 plakken = 17 + 188 plakken = 205 plakken = 204 + 1 plak = 17*12 + 1 plak = 17 lichte schilden 1 plak.

¹⁴⁵ 277 lichte schilden 5,5 plak = 277 + 5,5/12 lichte schild. En 40,5 oude sc 3 s 8 d = 40,5 oude sc 3*12 + 8 d = 40,5 oude sc 44 d = (1 oude sc = 606 d) = 40,5 + 44/606 oude schild. Dan 277 + 5,5/12 lichte schilden = 40,5 + 44/606 oude schild.

Dan 1 lichte schild = (40,5 + 44/606)/(277 + 5,5/12) oude schild = 0,146 oude schild.

¹⁴⁶ 100 lb = 100*240 d = 24.000 d = 23.937 + 60 + 3 d = 39,5*606 + 5*12 + 3 d = (1 oude sc = 606 d) = 39,5 oude schild 5 s 3 d.

¹⁴⁷ Aantal dagen: 16+30+31+31+30+1 = 139 dagen.

¹⁴⁸ Er werd voor de weken tussen 15 mei 1400 en 1 oktober 1400 (dat is: 20 weken) per week 18 plakken voor elk van de 3 poorten gegeven: in totaal 3*20*18 plakken = 1.080 plakken = 1.080/12 lichte schilden = 90 lichte schilden. Deze 90 lichte schilden werden omgerekend naar 13 oude schilden 18 s 6 d = 13 oude schilden 18*12 + 6 d = 13 oude schilden 216 + 6 d = 13 oude schilden 222 d = (1 oude sc = 606 d) = 13 + 222/606 oude schild. Dan 1 lichte schild = (13 + 222/606)/90 oude schild = 0,149 oude schild.

Item gegeven den scepenen voir hoir drincken ende theren int halve jair voirscr XVI aude scilden	16	sc	..	s	. d
Item van onsen loen int halve jair voirs XII sc	12	sc	..	s	. d
Item van der rekeningen te maken te scriven ende van fransine V peter maken IIII½ sc VII s IX d paijment ¹⁴⁹	4,5	sc	7	s	9 d
	32,5	sc	7	s	9 d

Summa XXXII½ auden scilt VII solidi IX denarii paijment.

Summa summarum van al den uijtgeven int halve jair voirscr
II^m III^c XXXVI aude scilden II solidi VIII denarii¹⁵⁰ paijment.

Summa summarum van al den ontfaen int halve jair voirscr
II^m VII^c XIIIIII aude scilden I quartier VIII solidi VI denarii paijment.

Afgecort dat uijtgeven tegen dat innemen van deser voirs rekeningen soe
bliven Reijner ende Jan voirs der voirscr stat sculdich III^c LXXVIII solidi
V½ denarius paijment daer weder afgetogen dat die voirs stat den voirs
Reijner ende Jan sculdich bleef in hoire rekeningen van den irsten halven
jaer XLVIII½ auden scilt I½ denarius paijment so bliven Reijner ende Jan
der voirs stat noch sculdich
III^c XXIX½ aude scilt XVIII solidi IIII denarii paijment.

¹⁴⁹ De 5 gulden pieter werden omgerekend naar 4,5 oude schild 7 s 9 d =(1 oude schild = 606 d)= 4,5*606 + 7*12 + 9 d paijment = 2,727 + 84 + 9 d paijment = 2.820 d paijment. Dan 1 gulden pieter = 2.820/5 d paijment = 564 d paijment = 564/606 oude schild = 0,931 oude schild.

¹⁵⁰ Uitgaven

1.768,5	sc	16	s	10	d	(lijfrenten)
37,5	sc	..	s	15	d	(loon dienaren)
87	sc	11	s	6	d	(reizen)
27,5	sc	21	s	8	d	(uitgezonden boden)
4	sc	..	s	6	d	(aan heren, vrouwen en goede lieden geschonken wijn)
12	sc	15	s	8	d	(op het raadhuis gedronken wijn)
52	sc	10	s	2,5	d	(straten vegen)
19,75	sc	10	s	5	d	(straten maken)
46	sc	..	s	-6	d	(kalk, zand en leem)
68,5	sc	2	s	10	d	(poorten, bruggen, sluizen en dijken maken)
10	sc	13	s	2	d	(op het raadhuis gebruikt)
31	sc	2	s	10	d	(donderbussen en rabaudeken)
24,5	sc	..	s	..	d	(harde daken)
40,5	sc	3	s	8	d	(allerlei)
72	sc	23	s	9	d	(bewaken dijken en poorten)
32,5	sc	7	s	9	d	(drinken en verteren door schepenen)
2.333,25	sc	133	s	102,5	d	(2,75 sc = 2,75*606 d = 1666,5 d = 133*12+70,5 d = 133 s 70,5 d)
2.336	sc	..	s	32	d	(24 d = 2 s)
2.336	sc	2	s	8	d.	